

Entwurfshuawisez.

62. gada=gahjums.

Alt. 38.

Trefchdeenâ, 21. Septemberî (3. Oktoberî).

1883.

Nedaktora adresē: Baator S. Weide, in **Grobin**, Kurland. — Ekspedīzija Besthorn Iga grāmatu bode Zelgawā.

Rahdītājs: No eelkāsemehm. No ahrīemhm. Visjaunakāhs fināš. Tehva ūods.
„Vals” pati īawāš zilpāš. Par ūeuronijas jubilejas īvinešchanu. Issfaidro-
šanu. Īgludinašanu.

No eeljschsemehm.

Pehterburga. Daschi Kreewu kapitalisti eekhschleetu ministeri-jai eefneeguschi luhgščanu, lai apstiprinatu akziju fabeedribu, kuras usdewums buhtu, leelakās tirdsneezibas pilfehtās eerihkot peenemamas weetas, kur peenemt un issuhtiht wifadas prezēs pa dselsszeleem un twaikoneem, apstelletajam taišni mahjā. Wiepirms tahdas weetas nodo-mahs eerihkot: Pehterburga, Maſkawā, Kijewā, Charkowā, Odesā, Niſchnij-Nowgorodā, Kasanā, Nihgā un Warschawā. — Kroneſcha-nas ſwehtku korespondentu uſtureſchana waldibai mafajusi 45 tuhkf. rublu. — „Now. Wremja“ ſino, ka nekahrtigu rehkinumu weſchanas deht, kahda daschās pilfehtu waldēs uſeeta — rewideerejot, tagad iſſtrahdajot jaunus noſazijumus, pehz kureem par kahrtigu reh-kinumu weſchanu ja-atbild pilfehtas galwai un pilfehtas domnekeem. — Kroneſchtaṭe 9. Septemberi zaur ſeemel-rihta wehtru uhdens kritis uſ 4 pehdahm ſem normala, ta ka twaikoneem waijadſejis no-ſtaht braukah uſ Pehterburgu. Kroneſchtaṭe bijufi bes uhdens. — Lihds ſhim ta krons, ka privat-twaikoni uſwilka wiſdachada-kaħs flagas, ta ka gruhti bij iſſchikrami. Tagad nu zelu ministeris iſlaidis pauehli, ka wiſeem privat-kugeem ja-uſwell weena un ta pati flaga, proti balt'-ſil'-farkana, uſ kuras wehl eefiħmejami twaikona ih-paſchneeka wahrda pirmee burti. — Semkopibas departements ſino, ka krons ſemes-ihpaſchums eſot 5 milj. 499 tuhkf. 281 deſetinu leels, un ka tas par godu eenefot 4 milj. 476 tuhkf. 496 rubl., t. i. zaurmehrā ne wairak ka 80 kap. par deſetinu. — Kreewu „tirdsneezibas un twaikonu kugneezibas fabeedribai“ no waldi-bas uſdots, Melnahs juhrs flotei buhweht 2 brunu kugus, kureem naħkoſħà gada beigās waijag buht gataweem. Wini mafahs liħds $6\frac{1}{2}$ milj. rublu. — Pilfehtās, ka Pehterburgas awiſes ſtaħfa, waldiba gribot turpmaki dot balfi vee zelchanahm wiſahm perfonahm, kaſ eenem džiħwoſkus, par kureem tee mafsa wairak nekā 200 rublu iħres. — Pehterburga ne ſen uſgahja ne-iħſtus 25-rublu gabaluſ. Wini iſſtrahdati uſ weſfelu papihra, un ta weegli paſiħtami, ja toſ-tura pret gaismu. — Paſtu un telegraſu departementa zirkulars noſaka, ka depeſchu iſſuhiſchana bes parafsta netop leegta, un ka at-karaħs weenigi no telegrammas fuhtitaja, waj fawu wahru grib uſ-dot waj nè. — Kreewu generaleem Kaulbarsam un Sobolewam, kaſ Bulgarijā wairi nepaleek par ministereem, bet īchinis deenās brauz-atpakał uſ Kreewiju, par godu 13. (25.) Septemberi Sofijā bij mal-tite, kura metropolits iſſauza Kreewu Kejsara, ka meera gahdneka un Bulgarijas apſargataja, weſelibu, un Balabanows dsehra uſ Kreewu wiħru weſelibu, kaſ ruhpejusħees par Bulgarijas labklah-ſħanox.

Kuršemei, kā jau ziņots, sākotnēji ierakstīti 1640. gads. No tām skaitā iekļauti arī Jelgavas apriņķi 267, Bauskas — 139, Tukuma — 139, Valsu — 149, Kuldīgas — 160, Ventspils — 117, Aizputes — 151, Grobinas — 148, Jaunjelgavas — 190 un Ilūkstes — 180 vihri.

Wez-Platones Witeiku faimneekam nakti us 17. Septemberi issagts is stalla fils sirgs, 100 rublu wehrtibā. Kalpa puvisi un faimneeka dehlsens gulejuschi to nakti stalli. — Weens no sageleem zaurnamatu eelihdis stalli un, no eelschpuses durwis attaifidams, eelaidis fawu beedri ari stalli. — Sagti stalla waktneekem pistoli rahdidami ussaukuschi: „Ja gribheet dñshwi palikt, tad guleet meerigi un paleezeet.

llusu!" Waltneeki loti nobaidijuschees un nedrihksjeufschii sageem tu-wotees. Sirgu no stalla iswedot, sagli stalla durwîs no ahra puses aifkrampejuschii, waltneekus stalli atstahdami. — Wehlak faimneeka dehls zaur pamatu islibdis no stalla ahrâ un, us istabu nogahjis, pa-fazija faweeem wezakeem nelaimigo notikumu. — Sageem stalli efot, ari uguns bijusi lihds. — Bîk zeen. lasitajeem buhs atminams, tad schis pats faimneeks fcho ruden' jau otro reiss apsaqts. Weefons.

Is Dobeles. Mahru tīrgus, kas Dobeles krons muischā tapa pirmdeen, 29. Augustā, noturehts, bij pawīsam plahns. Laikam tamdehk, ka pehz wairak leetainhm deenahm schi tīrgus deena bij jauka, un tad finams semkopji, tīrgus preekus aismirsdami, Lehrahhs jo preezigaki pee lauku auglu fawahfschanas. Tīrgotaju no fweschurunes nebij nekahdu, laikam tamdehk, ka schis tīrgus newaid nekahds prahwais un flawenais. Bet kad nu neweens semkopis un tīrgotajs newar tadſchū ſchajā rudens laikā bes pahrdoschanas un virkſchanas iſtikt, tapehz tad ari waram zereht, ka nahkofchais „leelais Lambertu gada tīrgus“ Leelajā Behrſē buhs duhſchigaks, jo tad buhs wairak naudas, wairak tīrgotaju un wairak walas. Mitu gan bij ſchē pareiſi; bet no leelloopeem bij tikai reti. Pahrdeweji prafija augſtas zenas; bet pirzeji negribeja tahs dot. — Dahrsa auglu ari bij papilnam no ſchijenes aplaimehm fawests, bet tomehr nebij wiſai lehti. Sen redſetee kuptſchotaji ar faweeem dasch-daschadeem triku-meem, tee jau gan bij papilnam eeraſaduſchees.

Is Dobeles apgabala. Schis apgabals ir no dabas deewsgan jauki puschkots. Schè mainahs pa-augsti kalni ar padstahm eeleijsahm, kas ar jaukeem koku pudureem un mescheem un sakahm plawahm apauguschas. — Newaru sneegt nekahdas preezicas finas no muhsu apgabala par fchi gada plauju; ne-atminamees nemas ta gada, kur mums buhtu tahds flapjums bijis, ka schogad. Wispahrigi gan buhs jasaka, ka wifas zeribas, kas pawafarā bij muhsu firdis, naw wis peepildijuschas. Maija fahkumā seemas fehja daschas firdis eepreezinaja, jo bij laimigi dascham seemu pahrzeetusi; bet dascham bij ja-isar un jafehj zita labiba eelfchā. Tam, tam wina bij nefkahdet, wilnoja ka sala juhra un prezinaja us bagatu plauju. Bet ne ilgi wifs tapa zitadi. Laiks pahrgrosijahs. Leetus fahka liht paschā rudsu seedefchanas laikā. Maitaja seedus un noguldija labakos weldre, kas semkopim wehlak mas zeribas dewa us kreetnu un braschu raschu. Tadehk rудseем un tweescheem schogad pee mums loti knapa rascha, — pat ari teem, kas wehl stahwus bij atlizinati. Wafareja ari plahna, ihfa un fmalkahm wahrpahm. Augstee mahlu kalni ir weetahm deewsgan pliki, weenalga, waj tur ausas, mistrus, firni waj meeshi fehti, ta ka dascham weetās ne fehklas ne-isdos; turpretim leijās atkal tas leelais leetus, kas pa Wafaras-swehtkeem fahka nemitoschi liht, no-flihzinaja un ispuhdeja, ta ka tikai daschā weetā rets afns spehja wehlak augt. Buhs gan dascham gruhti ar pahrtifschahu lihds nah-koschā gada plaujas laikam istikt. Buhs jaapehrk klahf jeb no magasinas janem. — Kad feena laiks peenahza, tad wehl nebij nekahdas kreetnas sahles. Wehl audsinaja. Bet nu wehlak usnahza flapjums; lija gandrihs ik deenas, un dauds laba feena aifgahja zaur tam bojā. Darbi nokawejahs; feena sawahkschana un semes kahrtaschana eewilkahs rudsu plaujas laikā, ta ka, kad labaka deena rahdijahs, ihsti nesinaja, kuru kert, kuru steigt. Stalla augschas gan ar lopu ehdamo ir pa dalai peebahstas; bet tas mums dara wišleelakahs ruhpes, kad to eedomajamees, ka lai nahkofchu seemu sawus lopinus ismitinajam ar flitku lopu ehdamo. Tahs ir semkopju wišleelakahs raises. Zauru wafaru bij leijas weetās lopu ganibas flapjas. Purwi un lahmas vilni ubdena, ka lops ne eelfchā newareja tapt.

Kaut jel Deewē doto leetum mitetees, lai waretum Deewā doto rudens svehtibū labi fanemt. Kartuselu lūkstī jau fen pagalam no-wihtuschi, un kartuseli fahk stiprā semē stipri ween truhdeht. — Ar lauku kopfchanu eet schogad brihnum gausi. Kolu auglu dahrsōs ir deewēgan, un dahrsu faktu ari papilnam.

Virmdeen, 22. Augustā, ap pulsten ūuem pāvakarē, debess ap-mahzahs un negaiss no deenwideem bij gaidams; tas ari drihs eera-dahs. Leetus fahka liht un fibeni schahwahs. Us reis pehrkons jo breesmigi satrizinaja wiſu gaſu. Pehz tam pahruhza, un negaiss ar leetu tapa drusku rahmaks. Tad wareja iſeet ahra un apluhkot us wiſahm puſehm. Tē eeraudſijahm, ka tuwumā tumſchi duhmi zehlahs. Karts nu ſteidsahs us to puſi. Breesmigaſ ſpehreens bij kritis Pa-kafes pagasta Legsdainu mahju dſihwojamā ehkā. Ehka drihs leef-mahm bij par laupiņmu. Lai gan glahbeji drihsā laikā ſafkrehja glahbt, tad tomehr wiſu newareja iſglahbt; jo lopu ehdamais, ka ſeens un ahbolsinch, kas bijis tur glabahbs, tapa ehdinaſchanai ne-derigs. No mantibas gan eſot pa dalaſ wiſs iſglahbt. Tāni pa-ſchā brihdi ari eespehra pehrkons Leel-Behrſes muſchāſ laukā ausu labibas kopinā, kas ari tuhlit fahka ſilahm uguñihm degt un palika par pelnu tſchupu. Laime, ka tuwejahs labibas laudſes netapa kertas.

Tumſibas darbi top ap ſcheijenes apgalbu beechi ween dariti. Tē dſird, ka weenam, drihs atkal otram ſirgu no ganeem nonem, un pat daschu zitu atkal atron kahdā meſchā peſeetū un atſtahtu. Labi buhtu, kad iſweens us preekſhu ſchinis tumſchāſ, garāſ naktis wai-rak liktu ſawus ſirguſ apwakteht, tad tadſchu nebuhtu ſagleem tik weegli ſawus tumſibas darbus iſdariht.

Dobelneeks.

No Baufkas. 15. un 16. Augustā ſch. g. iſmekleja Baufkas zeen, aprinka lgs, barons Drachensels, lihds ar Baufkas aprinka-ſkol-elas ſkolotajeem, 13 werſtes no minetahs pilfehtas, us Mehmeles upes kreifa kraſta, Rēwel mahju tuwumā pilſkalnu. Kalns ir kahdas 50 pehdas augſts, weenā puſe trihs-ſtuhrigs, otrā tſchetr-ſtuhrigs. Winam wiſaplahrt rāhdahs bijis kanahlis rakts, protams, tik upes puſe nē. Leifchu un Kurſemes robescha eet pahr paſchu kalnu. Schini reiſā iſmekleſchana notika Leifchu dalā. Darbs nebijs itin weltigs. Uſraka wezus poda gabalus, ogles, weenu zirpi, un daſhadus kaulus. Ziti no kauleem bij iſurbti, ta ka jadomā, tee de-rejuſchi preeksch iſrotaschanahs. Preeksch gadeem kahdeem atpakat bija kahds ſemneeks turpat eedams atradiſ dſirnawu puſ akmeni, bet mahnu tizigs buhdams, eesweedis Mehmeles upē. Waj ſchis ir tas pats pilſkalns, kuru ſtahſtōs peemin ar noſaukumu „Ratten”, to ne-war ſinah. Warbuht ka ar laiku Ratten ir pahrwehrſts par „Re-wet”. Ja tas buhtu tas pats, tad tur ſenatnē ir kaufchanahs no-tikuſi wezeem ſemes eedſhwotajeem ar Wahzu bruneneekeem, kur 16 bruneneeki us Mehmeles upes noſiſti. Warbuht ka us preekschu ar ſcho kalnu kreetnala iſmekleſchana taps iſdarita.

J. R.

No Medumi pagasta, Baufkas aprinki, paſneedu ſchahdu at-gadijumu: Virmdeen, 22. Augustā, pulſten 60s pehz puſdeenas, pehrkons ſapehra Krauklu ſaimneeka kalpu ehrbergim ſkurſteni un krahſni. Tāni iſtabā bij trihs behrni; tee fehdeja ſawā gultā, kura bija kahdu aſi attahtu no krahſnes, bet behrni palika wiſi trihs dſihwi un nekas neſkahdeja.

Kahds Medumeetiſ.

No Zodes. Scheijenes M. mahjās notika 4. Augustā ſchahds behdigis notikums: Patlaban kad ar ſirgu maſchinu kuhla, ſirgu dſinejs, kahds 13 gadus wezis puila, tika noſiſti ſchahdā wiſe: Puila bij ziteem neredsot uſkahpis us maſchinas ratu, kur ne-uſmanibas deht ſpole ſcho lehrni, pahrluſti galwu un pahrlauſu ſoku. — Nelai-migee wezaki apraud ſawu nelaimigo, weenigo dehlinu. B—ku J.

Is P. pagasta. Latv. Aw. 33. nummura rakſta kahds Joh. Nestrolewitscha lgs par P. pagasta un Puses dſeedaſchanas beedri-bahm. Kad nu ſchim zeen. ſgam ir drusku miſejees, tad paſneedu ſcho iſſlaidrojumu: P. pagasta dſeedaſchanas beedriba gan puſ gadu atpakat apklusa, bet ne peepesch. Pehz vehrneem Baſaras ſwehtkeem wehl pastahweja wairak neka 9 mehnethus. Apkluſchanas waina bij ſchi: Minetā dſeedaſchanas beedriba fastahweja tik weenig i no glahſchu ſaiſtajeem, kuru ſkaitu zeen. leelskungs us puſi pamafinaja, un ſchinī puſe atradahs tee kreetnakee dſeedataji. Pehz wina aifeſchanaſ at-likahs pee diwahm balfihm tikai pa weenam dſeedatajam. Tā ne us kahdu wiſi wairs nebijs eespehjams dſeedaſchanu turpiňht. „Strauts gan ſchelis burbuli“. Laikam ſchelohahs pehz aifgahjuſchēm dſeedatajeem. Strahdneeki ari, ka jau wairak kopā ſtrahdadami, tſchalo; bet dſehraju blaustiſchanos gan ne-eſmu dſirdejis. Kā dſirdams, Puse eſot gan kahdas ſwehtdeenas daſhi ſagahjuſchi un dſeedajuschi, bet wehl naw tik tahu ſikuschi, ka Puschu dſeedataji ween buhtu wa-

rejuſchi baſnīzā un us kapfehtas dſeedaht. Virmo reis dſeedaja Puſes baſnīzā par Neiſara kroneschanas ſwehtkeem wihrū koriš, ſem P. pagasta kora wadona wadiſchanas, kur tik is Puses weens N. lgs peedaliyahs. Otr'reis, ſem ta paſcha ſga wadiſchanas, dſeedaja Debefsbraukſchanas deenā. Tē nu gan peedaliyahs wairak Puschu puifchu un meitu. Virmo reis us kapfehtas dſeedaja lihds kaiminu ſkolotaj: trihs dſeeſmas. Weenu wadija behru namā kahds kaiminu pagasta ſkolotajs, otru, us kapfehtas, paſhſtamais P. pagasta kora wadoniš, kuxſch, paſklauſidams N. ſga uſaizinajumam, dſeedatajuſ wehl diwas deenas mahzijis; heidsamo dſeeſmu wadija pats N. lgs. Otr'reis tika dſeedahts atkal us kapfehtas, ar kahdu kaiminu ſkolotaju peepalihdſefchanu. J. N. lgs ſchelohahs, ka daſhi weji, prahtri wihi dſeedatajuſ neewā. Tas naw tagad nekur dſirdehts. Kahduſ gadus atpakat gan, kad P—neeki kahdu reis Puses baſnīzā dſeedaja, ſazija kahds wezis wihrs, ka 4-baſfiga dſeedaſchanas nebuhtu baſnīzā eewedama. Bet tagad J. N. lgs, warbuht wehl to atminedams, nepareiſi apwaino Puschu wezos wihtus. Ka katu reis iſweizigi dſeedahts, ir taisniba, bet Puschu dſeedataji ſcho godu newar fewim ween peefawinah. P—neeki no ſirds wehletoſ, ka Puse tahta pat dſeedaſchanas dedſiba waldu, kahda P. pagasta, un ka N. lgs drihs taptu par kora wadoni, kur tad nepeekuſuſchi abi pagasti ar weeno-teem ſpehleem puhletoſ gar dſeedaſchanu. Zahlaſ J. N. lgs weh-lahs, lai Puse ne-apkluſtu dſeedaſchanas tik pat ahtri, ka P. pagasta. P. pagasta dſeedaſchanas beedriba, kuru J. N. lgs domā, fastah-weja tik no ahrſemneekem un pastahweja 4 gadus. Dſeedaja tikai pa wahzifki; bet us ſwehtkeem un goda deenahm wehl nekad naw P. pagasta truhzis dſeedataju, kuri latviſki dſeedajuschi. Us P. pagasta dſeedatajeem wehl neweens newar ar pirkſtu rāhdihit un fazicht: „Tē nu ir — bij un naw“, jo tur dſeedaſchanas bijuſi, ir, un zerams, ka wehl buhs arweenu. Drihsak tas waretu ſihmetees us Puses dſeeda-tajeem, kuri tik kahdas reiſas bijuſhi kopā un, ka manams, jau tapuſhi flahbeni. Ilgu laiku wairs jau nemas nedſird „dimdot“. Bei-dſot J. N. lgs preezatos, zeen. Latv. Aw. laſitajeem ko ſirot par Puschu dſeedaſchanas weifſchanos. Laikam ari ziti tai wehleſchanai labprah ſeekritihs.

Strauta Behrtuls.

Red. peesihmejuſis: Mumis ſchleet, ka „Joh. Nestrolewitscha“ ſga „mifefchanahs“ ne buht naw tik leela, ka par to buhtu dauds ko rāktiht. „Strauta Behrtula ſga rakſis laikam Puses dſeedatajuſ wehl wairak paſkubinahs us „dimdinachanu“.

No Saldus. Schini waſarā wiſas trihs tizibu ſchleiras pee mumis wiſus ſpehleus ſanehmufchias par ſaweem deewaluhgſchanas nameem ruhpetees. Utéra draudſes preekschneeki ſawā baſnīzā kofchu zemen-tes plahnu lika pataiſiht, kas lihds 650 rubl. mafajis; baptiſti ar ſaweem maseem ſpehleem deewsgan jauku luhgſchanas namu uſbu-hweja, un Juhtu draudſe iſtii brangu ſinagogu uſzehla, kas rudenē 1884. g. tapſhot pilnigi gatawa; ſchi ehka gan buhs,zik tagad war nolemt, ta wiſu kraſchnakā Saldū, jo ta mafafshot lihds 18 tuhſt. rubl. Tad 4 werſtes no Saldus us wakara puſi, tuwu pee Wehſchu frogus, Sahtinu un Paures pagasti kopā iſtii kreetni eeriktetu un labi no ſtegeleem muhretu diwtahſchigu ſkolas eku dabuſa apakſch jumta. — Katu reis, kad ſchim namam eemu garam, juhtu ſwehtu preeku ſirdi, domadams, ka tur us iſtii deewabihjafchanu ſkubinahs un wadihs. — Par aprinka-ſkolu pee mumis ir dauds domahs, runahs un rakſihts, bet kad tai grunts akmeni ſiks, to, ka redſams, wairs nepeedſhwoschu, jebſchu gauschi wehlejama leeta ir, ka to drihs gah-datu un eeriktetu. — Kad no Jelgawas us Rihgu wehl dſelſszelfch nebij buhwehts, dſirdeju diwi fungus tā ſpreesham: weens teiza: kur tee brauzeji ſchelit gadifees, ka warehs ſchi eerikte iſtik un pastah-weht? otrs atkal: tā zitā ſemēs ari domaja; bet kad dſelſszelfch gatawā, tad brauzeji — ka leetus no debeſihm lihſt. — Waj tad Saldū nebuhs tāpat ar aprinka-ſkolneekem?

Is Krone Rendas. Kahdu gadu atpakat tik reti ween awi-sēs, un proti „Balsi“, bij is Rendas ſiņojumi laſam; no iſgahjuſchārudena eefahlot, beſi ween „Balsi“ wareja par notikumeem un dſihwi Renda ko dabuht dſirdeht; bet deemschehl wairak melu, neka pateeſbas. Naw par to ko brihnitees, kad ſchos „Balsi“ koreſpondentus tuwaki paſhſt; jo tee neckus un wiltibas iſdomadami — par ſeelu godu tura, „Balsi“ ko rāktiht. Daſchs ari, deht atreebſchanahs, pa-gasta wihrneem un walſts eestahdehm meklē peekertees. Agraki tahdas apwainoſchanas un tahdi meli ſchi frogā pee ſchenka galda ka hdu reis tapa iſpausti un ſkandinati, bet tas bija nedroſch ſelſch. „Balsi“

* Tihri ſmeekli naht, kad dſird, la ſchē ſehneli ar „Balsi“ joſojaſ. Tihliſ ſa tik ar kahdu meiteni jeb zitu kahdu frogā ſareiſahs, tee tuhlit ar „Balsi“ draude: pa, pa, es tevi aidoſchu „Balsi“.

to dariht, wini wairak drofchibas atraduschi. Kas winus tur pee atbildesthanas fauks; frogā turpreti polizeja ahtri pee rokas, un daschu reis teem melu skandinatajcem pelnito algu dod.

Sew „Balsi“ par palihgu ifredsedami, schee sehneki naw mal-dijuschees. „Balsi“ wineem pateesi ustiziga lihdsstrahdneeze.* — Ta mehs tagad atkal „Balsi“, sem paraksta „J. Austers“, lafam, ta muhsu bijuschaits skolotajs L. kungs, kas esot kreetns eeksch mahzibahm, it ihpaschi sawu wehribu wairak esot greefsis us Latvju un Kreewu walodahm, — par noseedsneku tamdeht atraists, ta pats lasot un ziteem dodot lafist tautisklos laiktaikstus, un daschadi wehl, un ta tamdeht no amata esot atlaists.

Mans noluhks naw, sché par L. lunga kreetnibu jeb nefreetnibu runaht; grību tik, kā wiſu nepateſibū pretineeks, ar ihfeem wahr-deem ſazīht, ka tā ne buht ta leeta naw, kā ſinotajs J. Austers — to wehſtīht, ſew par leelu godu turejīs. L. lgs ir Kuldigas gimnaſiju lihds kwartai apmeklejīs, un kad iſ turenēs iſſtahja, — winsch Kuldi-gas turumā weenā pagastā par ſkolotaja palihgu ar to noſazījumu tapa peelaifts, likumigu eſfamu Irlawas ſeminarijā gada laikā nolikt. Tas pirmo gadu nebij notizīs; tomehr ſkola Rendas pagasts L. lgu ſew par ſkolotaju iſwehleja, zeredams, ka L. lgam gruhti nenahkfees, otrā gadā eſfamu taiſht. Skolas walde winu ari pagaidam apſtip-rinaja, un winam uſdewa, eſfamu 1882. gadā iſpildiht. Tai gadā L. lgs eſfamu nenolika, un tomehr winam wehl weens gads, lihds 1883. g., tika preeſch tam dots; bet redī, 1883. g. 20. Junijā winsch atkal to eſfamu ne-iſdarija, kaut gan wiſas trihs reiſas uſ Irlawu tahda noluhka deht bij aibraugis. Tamdeht — un ne zitu leetu deht — L. lgam faws ſkolotaja amats pebz lihguma ſchē ja-atſtahj. Kapebz J. Austers no augſchējā atgadijuma neka nerunā? Laikam gan tapebz, ka ar to leetu newar ſkolas waldei dot ſpehreenu, kas wina weenigais noluhks leekahs buht.

Nu mehs fchë präfam, waj skolas walde naw pret L. kgu wai-
ral laipna un pazeetiga bijusi, kà likums to atwehl? Likums til weenu
gadu ne-eksfamineereteem skolotajeem preeksfch ekfama nowehl, un to-
mehr L. lgam 3 gadi preeksfch tam bij dotti. Ka ari tee tà faultee
„tautifkee laikrafsti“ fchë buhtu aisleegti, naw teesa. — Schë katrs
war lafihrt un lafa tos laikrafstus un awises, furus winsch grib la-
fihrt, bes ka weens winu pee tam trauzetu. — Ja, mihlee lafitaji, tahi
rakstneeki un korespondenti is Nendas ir „Balsij“. Spreechat nu,
zik winas stahsteem un sinojumeem war tizeht. — Tee pehz manahm
domahm naw „Balsjs“ draugi, bet „Balsjs“ eenaidneeki, jo wini til
„Balsij“ fliftu flawu zet, ka beesi ween neriktigus, ar pateesibu ne-
kahdâ fakarâ nestahwochus wehstijumus laisch laudis. Waj nebuhu
labak, kad katru leetu, ko zaut awisehm tahtakai publikai finamu
grib dariht, ar taisneem wahrdeem un riktiga fastahwâ fino? N.

Jaanjelgawas nodegu schajeem par labu lihds 6. Septemberim eemalxati pavisam 1425 rubl. 28 kip. naudâ.

Rihga. „Austras“ beedriba, kā „B. W.“ fino, esot nu jau
peekto fuki eemantojuſi. Šestdeen, 10. Septemberi, wina noſirkusi
Bristolē fuki „Peru“ par 28 tuhkfst mahiku. Augis esot buhwehts
Brehmenē 1863. gadā. Beedribas dome noſpreeduſi, fuki noſault
par „Pehrkonu“. Par fuga wadoni peenemis kapteinis Pehteris An-
cours, dſimis Igaunis. No Latweeschu kapteineem neweens nebijis
peeteizees. — Schihdu-Wahzu teatera israhdischanas, kas tiku-
ſchas isrihlotas Rihgas Latweeschu beedribas namā, aislegtas; tāpat
kā tas jau notizis ar Schihdu-Wahzu teateri Odefā. — Rihgas
nakts-patwersme jo beechi teekot apmelleta no besjumita laudihm.
Zaurmehrā fchi gada pirmos 8 mehneshds winu isleetaſchhas 35
personas ik nakts, t. i. pawisam 8445 personas, jeb 181 persona
wairak, nekā tai paſchā laikā pehrn. Bet naudas finā kuratorijai tik
labi wiſ neweizotees. No 1. Janwari lihds beidsamajam Augustam
wina eenehmuſi — kopā 1788 rubl. 51 kap. Bet eestahdes usture-
ſchanas deht tai laikā waijadſejis isdot 1810 rubl. 34 kap., tā ka
istrubhjs 21 rubl. 83 kap. No pehrnā gada bijis atlizees 188 rubl.
8 kap.; tapehz uſ 1. Septemberi kaſe gan wehl atrodotees 166 rubl.
25 kap.; bet ar to lihds gada beigahm ne-esot zerams iſtikt, bet lai-
kam wehl waijadſefhot lihds 150 rubl., un nahkoſchā Janwari jau
esot jamaksā 300 rubl. ihres naudas. Tamdehk minetā kuratorija
uſaizina publiku, nepeemirſt ſcho eestahdi, bet zaur labprahrigahm dah-
wanahm peepalihdſeht, lai ſchahds derigs eerihkojuſis ne-aifeet bojā,
t. i. nebuhtu jaſlehds. — Nakts-patwersme atronahs Pehterburgas
Ahrihgā, Leelaja Alekſandera eelā Nr. 82, kur dahwanas leelums
eerakſtams ſewiſchķā grahmata. — Zaur ſipro wehju, kas ploſi-
jahs peektdeen, 9. Septemberi, Bullods tizis nelaimigs turenies ſweiſ-

necks Melderis. Winsch ar sawu laiwu tizis dīshis pret twaikoni „Adler“ un noslīhzis. — Kusnezowa fabrikā, pee Dreilinn muišcas, fabrikas ihpaschneeks eetaisot elementar-skolas preefsch puise-neem un meitenehm; pehz telpahm rehkinot, winās wareschot mahziht 100 puifenu un 50 meitenu. — Widsemes gubernators no sawas rewissijas Sahmu falā atkal pahrbrauzis Rīhgā.

No Rubenes raksta „Balt. Wehstnesim“: Scheijenes Welku muischā Junija mehneschā beigās notika schahds behdigs atgadījums: Kahds puika, behrnu aukledams, sanahza strihdū ar otru puiku. Behrnaukllis sawam pretineekam sweeda ar akmeni, un trahpija kahjā. Trahpitais fakehra akmeni un sweeda pirmajam atpakaļ, tāk netrahpija wiš wainigo, bet auklejamo, kahdus 9 mehneschus wezo behrnu. Behrns, fruktis kerts, uſ meetas bij nest. Abi puikas tā an 10 aadus meri.

Druweenâ iszehlupees afins-fehrga, eenesta no kahda strahdneeka
is Witebskis gubernas. No 3 lihdi schim faslimuscheem weens iswe-
sekojees un diwi wehl atronahs ahrsteschana. Muischais ihpaschneeks
darijis wisu, kas waijadsgs, lai slimneeki tiltu aischkirti un peenah-
zigi ahrsteti.

Walmeera. Walmeeras aprinka kara-klausibas komisija issino
Wids. gubernas avisē, ka rekruschnu nemšchana fahlfes:

1. Nomemberi 2. kantonam Limbašchöß;
 9. " " 3. " Walmeerä, un
 14. " " 1. " Walmeerä.

Is Dsehrbenes raksta „Walkas Anzeigeram“ par Šchahdu mahntizibu: 16. Augustā pehz ilgakas slimibas nomiris Šchuhpuļu mahju faimneeks, un nelaika radi, ka ari kaimini efot pahrlezzinati, — ahrstu pretrunas nelihdsot it neko, — ka kahds radineeks, kas tīlkajis pehz nelaika mahjahm, 9 mehnēschus atpakał ūhnabi, ar ko winu pa-zeenajis, tam eedewis tſchuhfskas olas, no kurahm nu iſzehluschahs tſchuhfskas, kas nabaga apburto nomozijuschaš lihds nahwei. Kahds wihrs isteizis, ka pats redsejis, nelaiki n tſchuhfsku iſleenam pa muti; otra tſchuhfska ari bijusi redsama pa dafai, bet atlihduſi atkāl atpakał. Laudis tikai paſlepeni runajot par ūho notikumu, bihdamees no wi-ſeem ſinameem burwjeem.

Wilande. Aiswinu nedēl tur notikuši noschehlojama nelaimē. No Tarvastas muischas uz Wilandi weda islahpiht kahdu lokomobili, kas ilgaku laiku jau nebij leetota. Zelā pahrluhsa preekšejā ass un fmagois katis krita tilk nelaimigi, ka weens no pawadoneem sem ta palika gutot. Nelaimē notika wehlā wakarā, tā ka aistezeja labs laizinsch, tamehr tee ziti pawadoni, kuru deemschehl nebij til dauds, ka buhtu ūpehjuſchi pagelt fmago maschinu, sadabuja palihgus. Behdigi gan isdewahs nelaimigo, kas lihds paſchahm begahm bij palizis pee ūamanas, ispeſtiht is brefsmigahs weetas, bet dſihwotajs wairs nebij. Brihtianu wehlak winsch iſdſſa sem klatjas debess.

Rehwale. Leelä auka, kas 8. un 9. Septemberi tur plossijahs, padariju si breefniigu skahdi pee nameem, dahrseem un kugeem. Duschas preefch-pilsehtu eelas pahryluhdusjhas no Augsch-esara un juhras sadishteem uhdeneem, un telegraaf lihnija dauds werstu gaxumä novosilita pawifam. Zilweku dsihwibas, zik sinams, naw aisgahju-schä bojä.

Arensburga. „Eesti Postimees“, wehtidams par to, ka tu-
renes hilfonis Grosswalds testamentē norakstijis Arensburgas pilssehtai
40 tuhkf. rublu, no kureem 2000 rublu nolemti preeksch juhrneezibas
skolas, kura Arensburgā dibinajama. — peeshmē tā: „Zik mehs
sinam, tad Igaunu semē naw wehl neweenas tahdas juhrneezibas sko-
las, kur Igaunu waloda buhtu mahzibas waloda. Wispahrigi Igaunu
semē mas juhrneezibas skolu. Latweeschi schai sinā mums ihsit tahli
preekschā. Wineem jau dauds juhrneezibas skolu, kuraas Latweeschū
waloda par mahzibas walodu. Tamdekt ari pee Latweescheem kug-
neeziba sper dauds leelakus folus us preekschu nekā pee Igauneem.
Bet kad nu augustā Waldiba labprahf sneeds palihdsibu preeksch tah-
dahm skolahm, tad muhsu tautai waijadsetu wairak greest wehribu us
to un dibinahf schahdas skolas. No Narwas lihds Pehterburgas tu-
wumam warbuht ehrti waretu dibinahf tahdas 6—8 juhrneezibas sko-
las. Baar to juhrneeziba pee Igauneem atrastu dauds wairak draugu.“

Aleksiejewka, Charkowas gubernâ, nodeguschas 134 mahjas lihds ar wîsu mantu un labibu. Skahdes esot lihds 100 tuhksi. rublu.

Tula. Sibirijas mehris arweenu wairak tur ispleſchahs. Kā winsch no weenas weetas eeteek otrā, par to tikai weenu peemehru: A. kga muischā, kas atronahs pee upes, kura dſirdinaja lopus, reis peepeld malā qows galwa. Otrā deenā winam ar mehri jau ſafliimst

4 gowis, kahdas deenas wehlak jau 32, kuras gandrihs wifas krita. Daschi muischu ihpaschneeki saudejuschi wisu sawu ganamu pulku, t. i. lihds 300 gabalu. Bes tam lopi zaur wahju baribu til nespehzig, ka fehrgai ne buht nespehj atturetees, waj to pahrzeest. Skahde fneedsahs us miljoneem.

Semipalatinska. Weetiga awise sino, ka 1882. gada seemā turenes apgabalā zaur slimibahm, badu waj puteneem aīsgahja bojā: 5 tuhfst. 500 kameelu, 32 tuhfst. sirgu, 14 tuhfst. ragu-lopu un gandrihs 130 tuhfst. aitu. Bes tam zaur wilkeem išbija lihds 70 tuhfst. daschadu lopu.

Ribinskä Augusta mehnescha heigås un Septembera fahkumå bijuschi wairak mehginajumu, beigt sawu dsihwibu sem dselsszeta brauzeeneem, bet wini wiſi tikuschi nowehrsti zaur maschinistu manibu. Ihpaschi eevehrojami diwi atgadijumi: Kahda jaunekle metahs sem brauzeena — aſ behdigas dsihwes, newaredama nabadsibas deht da- buht wihra; tuhlit no publikas, ihpaschi no dselsszeta eerehdneem, tika nauda ſameſta un winai bruhtes puhrs apgahdahts. Otrs atgadijums bija ar feewu. Waizata, kamdeht meklejuſi nahwi, wina at- bildeja: „Ak, atſahjeet mani: es eſtu zitā eemihlejuſees.“

Kowele. Par kahdu jaunlaiku mozekli „Kijewtanins“ dabujis schahdu sinojumu: Pawezs semneeks, Dahwidz Schudruks, dsihwoja Welitschmas zeemā. Winsch bij pats sawas mahjas ihpaschneeks un jaunibā ari dauds-mas dabujis skolas mahzibas. Garigu rakstu laſiſchana bij wina wiſmihlakais darbs. Lai nu tikai pee tam ween wa-retu ūawetees, winsch mahju pahdewis zitam ar to nosazijumu, ka winam tur paleek ūinams ūaktinsch, kur peemestees. Tik taht wiſs gahja labi, un nu wihrat bij eespehjams laſiſt pehz patiſchanas ap-rakstus par „ſwehto“ dsihwes gahjumeem u. t. t. Bet kad tam ſchaj ūnā truhska deriga un ūapratiga wadona, tad wihrs nejaudaja wiſ panest ſchihſ dasch-daschadahs garigahs baribas. Wina gars fahka aptumſchootees, tas ſchelitahs redſot parahdiſchanahs, un beidſot no-grima pilnigā ahrprahbtibā. Starp zitahm parahdiſchanahm tas do-majahs redſejis leelmozekeļi Warwaru, kas ar to ūarunaſuſees un tam dewuſi pamahzijumus par diwehſeles iſglahbſchanu u. t. pr. Beh-digi winsch kahroja panahlt aſins-leezineeka goda kronti. Neis, kad wiſi ziti mahjas eemihtneeki bij iſgahjuſchi laukā pee darba, winsch ūaneſa ūalmus ūawa dsihwolki, likahs pats tur wiſu, un tad ugumi laida ūlaht. Ŝajusdams pirmahs deguma fahpes, winsch luhdſahs palihdsibas no leelmozeleņes Warwaras; bet kad tas neko nelihdſeja, un fahpes palika arween ūelakas, tad fahka ūleegt pehz ūilweku palih-dſibas. Ŝauzeeni tika dſirdei un nelaimigais wehl iſrauts no ūeſ-mahm, bet tomehr jau tik ūipri bij apdedſis, ka nomira pehz 3 deenu ūegas ūeeſchanas.

Krima. Mescha degschana Krima beigufes; jo usnahzis sti yrs leetus, kas nodsehfsis uguni. Pawifam nodegufchas lihds 2000 defetinu mescha.

Amu-Darjas apgabalâ fiseni parahdijuschees leelôs bardôs. Waijadstee foli sperti. Ari Bucharas waldiba usaizinata, peedalitees pee fisenu isnihzinashanas, tamdehl ka wini no turenas mehds eenahlt Turkestanas robeschâs.

No. 10750.

Dahnijs. Par Nordenschelda ekspediziju Greenlandē tagad atmahušas sħahdas finas: Ekspedizija nonahku si lihds paċċam Greenlandes widum, bet wiżur atradu si tħiġi ledus un sneega tulksej. Nekur ne-atradu si semes gabalina, kas nebuhu apfegts ar ledu un sneegu. Tas pa dakai iſſkaidrojees ari jauri to, ka Greenlandes eekċċipu se, kà tagad israhdijees, pastahw is deewsgan augsteem kalsneem. Nordenschelda ekspedizija pirmo zela datu, no peekraſtes us eekċċipu, brauku si kamanahm, pee kam ta fasnuegusi 5000 pehdu augstumu pahr juhrs speegeli. Taħla k ekspedizija għażju si ar ta faultahm sneega turpehm. Schis zeffha tizis nostaigahts tik no kahdas ekspedizijas dakas, kas pastahwejusi pa leelakai dakai is Laplandeefsheem. Ekspedizija galà fasnuegusi 7000 pehdu augstumu. Ekspedizija tagad atqiegħi u Neċċawiku. Islandē.

Belgija. Belgijas Lehninsch un Lehninene nospreeduschi, drī-
sumā apmekleht Holandes Lehninu un wina pilsgalmu. Baur to drau-
dsiba starp Belgiju un Holandi tiks galigi nodibinata. Mineto walstju
waldibas ilgaki nekā 50 gadus, no Belgijas atswabinaschanas laika,
dsīhwojuschas eenaidā, tā ka waldinekti, faut gan tuwu kaimiņos
weens pee otra dsīhwodami, nekad weens otru ne-apmelleja. Tīk
kahdus mehneschus atpakaļ abi Lehnini pirmo reiži uši ihju brihdi fa-
tikahs.

Wahzija. No Sprembergas fini, ka sozialdemokrati tur isdomajuschi jaunu lihdselli, ka waretu isplatiht sem polizejas azihm fawus mufinaschanas rafstus. Proti wini eezepuschi schos rafstus maises fukulishobs, kas tad dauids weetās tikuschi isnesati un isskaifti.

— Wahzu kroma prinžis Halle pilſehtā, atbildedams ūf augſtſkolas rektora uſrunu, iſſazijis, ka wina tehwſ, Keiſars Wilhelms, weenigi domajot ūf meera uſtureſchanu, un ka Wahzijas walts dibinaſchanu, kas notikuſi 12 gadus atpakaſ, apdroſchinajot meera uſtureſchanu. — Keiſars Wilhelms dahninajis Serbijas Lehninam augſtakos Bruhſchu ordeni, — Melnā Chrgla ordeni. — Bahdenes galwas pilſehtā Karlsruē ſchinis deenās tika fwineta 100 gadu jubileja ſemneku dſimts-buhſchanas atzelschanai 1783. gadā zaur Bahdenes markgrahſu Kahrli Friedrihi. Sweihtki pastahweja dſeedaſchanas iſtrikojuſmōs, apugunoſchanā un ſwehtku meelaſtā, pēe kura peedalijahs 2000 zilweku.

Anglija. Išrija daschōs apgabalōs, it ihpaschi Kleras, Majo un Limerikas aprinkōs, atkal notikuschi dauds agrar-noseegumu, ta ka valspiba šchaig aprinkōs eeweduši abrfahrtigos spādu likumus.

— Par Anglu strahdneku pelnas beedribu darbofchanos teek skaitli pafneegti, kas leezina, zif leelisku labumu schihs beedribas atness. Weens no beedribu mehrkeem ir, pafneegt truhkuma laikā, kad peetruehkf darba, faweeem lozekleem palihdsibu. To winas ari kreetni darijusfas. Par peem. 1879. gadā tā faultā inscheneeru beedriba ismalkfaja faweeem lozekleem $1\frac{1}{2}$ milj. rublu palihdsibas, un 5 gadu laikā wina ismalkfaja gandrihs 4 milj. rubku. 5 beedribas kopā 1879. gadā ustureja 11 tuhfst. 550 familijas ar 46 tuhfst. lozekleem, un bes tam wehl fneedsa palihdsibu flimneekeem, isrihkoja liku paglabasfhanu u. t. j. pr. Durhamas raktawu fabeedriba ismalkfajusi weenā gadā 1 milj. rubku palihdsibas. 7 strahdneku beedribas kopā 6 gadu laikā ismalkfajusfas 20 milj. rublu palihdsibas, un tomehr wehl winu palihdsibas lahdēs palizis skaidrā naudā pahri par 3 milj. rublu. Saprotaams, ka tahdas isdofchanas eespehjamas tik tad, kad beedribahm leeli eenahkumi. Inscheneeru fabeedribai $1\frac{1}{4}$ milj. rublu gadā eenahkumu; dseissstrahdneku fabeedribai 420 tuhfst. rublu: zimmermanu fabeedribai $\frac{1}{2}$ milj. rublu u. t. t. — Strahdneku beedribu swars parahdijees ari tai finā, ka Anglu parlaments fawā pagahjuſchā sapulzē isdewis strahdneeleem par labu daschus likumus, — par peem. likumu, ka parahdu veedsihshonas labad nedrihkf atnemt pehdigo mantu, bet ja-atstahti no tahs lihds 200 rublu wehrtibā. — Waldiba nodomā atsaukt is Egip̄tes fawu kaxa spehku, tam-dehk fa kahrtiba Egip̄te tagad dauds-mas nodibinata. Tik 3000 wihrū tiksot atstahti preesk̄h Eiropeeschu apfargashanas Egip̄te, it ihyaschi Aleksandrijā un Kabirā.

Franzija. Tai paschâ laikâ, kad Wahzijâ, ari Franzijâ tika isrihkotti kara speshku maneweri, us kureem, pehz pastahwochâ eera-duma, daschu fweschhu leelwalstju wirsneeki bij par weefem. Pehz pabeigteem manewereem Dischonâ isrihkoja goda meelastu korpusu komandeereem un fweschajeem wirsneekeem. Schai meelastâ daschas ewehrojamas wefelibaas tiluschas issaultas. — No Madagaskaras jino, ka tur no 5. (17.) Julija lihds schim ne-esot bijuschas ewehrojamas sadurschanahs starp Frantscheem un Howeefcheem. Bet tagad Frantschi esot nospreeduschi spert jaunus usbruskhanas folus, kaut ari pee tam buhtu dsilaki ja-eet salâ eelschâ, kas teem gan ihsti ne-patihk, jo baidahs, ka nedabon par ahdu.

Italija. No Italijs fino, ka Kasamitschola atkal notikuschi diwi semes gruhdeeni, no kureem sagahusches tee muhri, kas pebz agrakahm semes trihzefchanahm wehl palikuschi stabwot. No zilwe-keem schoreis neweens naw nonahwehts. — Wahzu frona printscha wezaka dehla, Bruschu printscha Wilhelma, laulata draudsene ne sen atbraukusi Mailandē, un no turenus dewufees us Monzu, apmekleht Italijs kehniku un kehnineni.

Widus-Amerika. Panamas kanahla räfschana pastahwigi eet us preefchu, bes ka tai buhtu radufchees kahdi nepahrwarami fchkehrschi. Leseps, kas ir kanahla räfschanas darba augstakais wadonis, zeeti apgalwojis, ka kanahla atklahschana preefsch lugnezzibas notifikshot 1888. gadā, un, ja wis laimejotees, warbuht jau 1887. gadā. Pee kanahla schim brihscham strahdā 11 tuhfts. zilweku, kas pa leelakai datai Nehgeri waj Mulati. Bes prasteem strahdneekeem, pee kanahla darbeem peedalahs daschadi podredtschiki, pa leelakai datai is Seemei-Amerikas.

Visjaunakahs finas.

„Now. Bremja“ fina, fa walstis-banka drihsumā issaidishot jaunu papihra naidu, proti tuhksostch-rubku gabalus, kahdi lihds schim Kreewijā naw bijuschi. — Senakais flotes generalschtahba ahrs, Dr. Buschs, kas tika aissuhtihits us Sibiriju, Tomskā tagad nodarbojotes ar statistiku, un par to dabonot brihwu dshwolli un 60 rublu mehneshcha algas. — Finanžu ministeris leekot preefchā, gruntsgalbu nodoschanas Widsemes un Igaunijas pilsehtas pa-augstinaht par 60 un Kursemes pilsehtas par 33 prozentehm. — Gelschleetu ministera palihgs, generalleitnantis Orschewskis, us 1 mehneshai aibrauzis us Deenwidus-Kreewiju. — Maskawā 13. Septembera nakti finidis pirmais fineegs. — Wologdā pirmais fineegs finidis 12. Septemberi. — Sofijas eedshwotaji luhds Sobolevam un Kaulbarsam, kad wina brauza projam. Zoram Atswabinatajam issazhit, zit besgaligi padewiga Wina ir wifa Bulgaru tauta un zik angli ta zeeni Wina ruhpibū preefch Bulgaru tautas. — Is Nihdesheimes raksta 16. (28.) Septemberi: Keisaru Wilhelmu, pee Nihdervaldes peeminekla nonahlot, sagaidija tur jau sapuljejuhchess waldineeki un peeminekla komiteja. Us komitejas preefchfchdetaja usrunu keisars atbildeja: Kad Wiswarenais grib parahdiht sawu prahdu wirs semes, Winsch iswehlē preefch tam laiku un walstis par eerozi. Wina wadija Wahzu laka-wihrus no uswaras us uswaru; miljoreem firshu pateizahs Deewam par to un flaveja Wina, ka Wina muhs atradis par zeenieem. Wina prahdu ispildiht. Bet preefch wehlakeem laikeem Wahzijai schi pateiziba ja parahda pastahwigā wihse. Schini noluhka ari schis peeminekli zests. Es eeswehtiju wina ar sawa nelaika tehwa wahrdeem: „Krituscheem par peemirau, dshwojosehem par atshfchanu un nahloscheem dsimumeem par preefchfchmi!“ Lai Deewa us to palihds! — Pebz tam keisars nonahma zepuri un fineeda sapuljetem waldinekeem satram roku; schini brihdī nowehlahs semē peeminekla aiskaramais, leelgabaleem duhzot un „Die Wacht am Rhein“ dseedot. — Anglu frona prinjis 16. (28.) Septemberi aibrauzis us Kopenhageni. — Spahnijas tehnisch abrauzis festideen, 17. (29.) Septemberi, Parisē, kur to sagaidijis Frantschu presidents Grewi un ministeri. Otrā deenā Grewi apmeklejies Spahnijas tehnianu, pee kam abi laipni farunajusches. — Keisars Wilhelms abrauzis svehtdeen, 18. (30.) Septemberi, Baden-Badenē. — Widsemes generalsuperdents Girgenfohns aibrauzis festideen, 17. Septemberi, us Pehterburgu.

Tehwa fods.

(No Nas-Sihku sainneeka.)
(Beigums)

3.

Peedshwojuscheem zilwekeem meegs naw tahds, ka jaunakeem. Tee febaku leekahs guleht un ahtraki zelahs augschā. Tapat ari Rosem, wejazam kroga papum, meegs jau pulsten tschetrods bij heidsee, un winsch preezehlahs. Ari pati krodsineeze preezehlahs un meitas uszehla, istabas tihriht un zitus darbus dariht, ko deenā newar strahdah, kad weest fanahl. Puischi preezehlahs srgus pabarot, un ari Holsta barona kutscheeris jau bij fen sawus srgus pa-odereis. Pulstenis jau bij preegi. Te ari nonahja Holsta fungs un lika kutscheerim juhgt. Winsch krodsineekam fazija, wifju nesslatidamees:

„Man schini nakti ir leelas behdas. Mana mihla feewina, kas aif taks reisofchanas tapa slim, nomira. Es esmu tas nelaimigakais zilweks pafaulē. Man ir tik notigas darischanas, ka newaru neweenu stundu kawetees. Es luhds Juhs loti, ka Juhs wina ta peekoptu, ka pee luhka peenahlahs. Es buhschu schodeen pulsten diwōs, febakais trijōs pehz pusdeenas atpafal, un tad gribu sawu feewinu aifwest us mahjahn. Ak Deewa, kas to bij domajis, ka man wina par luhki jahahrwed mahjās?! Remeet, fungs, schi ruliti par atlihdīnaschanas algu, ko Juhs par mumus puhlesjuches un wehl puhlesteees. Es jeru, un us Jums palaujos, ka Juhs wifju labi isdariseet, kas pee winas wajadfigs. Tagad fazishu ar Deewu! Us atkalredsefchanos!“

Holsis aifgahja un aibrauzo. Krodsineeks ta bij pahrsteigis, ka winsch nepaspbehja us Holsta wahrdeem it neka atbildeht. Wina sawā muhschā wehl nebij neweenreis gadijeis, ka kahdam reisotajam feewa nomirst un winam to usdod apgahdaht un pais wihrs tad aibrauz projam. Winsch fahka us fewim dusmot. Winsch gribaja fazija: „Gahda pais par sawu feewu!“ Bet nu par wehlu. Krodsineeze, wina ta stahwot un domajot redsedama, fazija: „Ko nu wairs ta domah? Nah, deser labak faziju, un jadara, kas ir pirmak darams.“ Wifji nodsehra faziju. Pulstenis jau bij septini. Wina newareja isdomah, ko ar to nomirusho feeweeti lai dara? Waj wina nomasgaht, jeb atfaukt pirmak polizeju, jo newareja finah, kas par nelaimi pehz iszelahs. Krodsineeks fazija, ka bes polizejas finas winsch nelauj neweenam eet nomirushahs kambari. Polizeja atmaha un, luhki apfakti, atrada, ka nelaike ir ar besgaligeem krampejim mirusi. Kad drahnas zaurluhkojot atrada, ka krekla ne wis Holsta wahrds bij schmehts, bet Anna Norbak. Tas darija polizeju usmanigu. Nu tika dakteri atfaukt. Tee luhki ismellejuschi atrada, ka nelaimigā naw wis mirusi aif zitas kahdas meekas wahjibas, bet fa bij nogisteta. Wehl no giftes bij kruhsinas dibinā, kas bij atlizees, ko nabadiste bij eedsehrus. Tā nu bij skaidribā, ka ta fauktai Holsis bij pais sawu feewu nogalinajis. Bet waj schi ari bij wina feewa? To jau newareja finah. Tapat ari newareja finah, waj Holsis bij rikti golsis, jeb

par tahdu fewi tik isdewahs. Bet nu ari zehlahs ta jautashana: kamdehl winsch to nogistetis? To ween tik finaja atbildeht pais fleykawa. Neweens jau nebi augschā bijis, kad fwechneze tapa nogalinata, tā ween Holsis. Ziti kroga eedshwneeki un weest wairak nefinaja neko teikt us teesnecha jautashanu, kad ween to, ko mehs jau finam. Tā wifju pee nomirushahs dahmas protokolē usnemot un gandrihs jau beidsot, teesas fungs isdīrd blakus kambari tschabinam. Us waizachanu, kas tur troksni taifa, krodsineeks nu tik atmin, ka galas kuptschis tur par nakti guleja, kas lihds schim bij pawisam pee-mirs. Saule jau bij usnahku, kad Laubi iwwaizaja; winsch issazija, ko jau finam.

Nu wajadseja fleykawam pehdas dsikt. Bet neweens ari ne wareja usdot skaidri wina isskatu. Jo fleykawa jau bij eeprekhch wifju aprekhinajis, un tamdehl fleyha sawu gihmi. Jo skaidraki wina wareja usdot Laubis, kas wina gihmi dabuja redseht zaur atflehgass zaurumu. Laubis apleezinaja, ja winsch to atkal redsetu, kad pasibtu; to paschu fazija ari krogeris. Bet us tam wareja knapi palaistees.

Avijses tika issludinahs nomirushahs wahrs un usazimahs, pasineejem, radeem un ihsteneekeem naht sihmeht un leejibas nolikt. Tapat ari teesas nopuslejabs fleykawam pehdas fadsiht. Jau pahri deenas bij pagahjuschas un wehl nekas nebij panahkis. Tik weenigi to issinaja zaur fleykawas kutscheera fakterschanu, ka fleykawa bij no Roses aibrauzis feschas juhdies, un tad no rateem iskahpis, kutscheerim srgus un aissuhgu atdewis un aissahjis. Kutscheeri winsch bij peexehmis Z. pilsehtā, kur ari srgus un aissuhgu pirzis. Kutscheeris issazija, ka wairak neko nessnot, jeb warbuht fleyha, wairak ko teikt. Tapat ari wehl dabuja to finu, ka tahds zilweks, ka fleykawa, esot redsehts ar diwritena rateem un weenu srgu pa B. zelu brauzot.

Treschā deenā peemeldejahs kahds wezitis lihds ar wehl kahdeem pawaditajeem pee polizejas, ka gribot nomirusho jauneli redseht. Weziti usklatot, wareja redseht, ka wina dauds behdu un firdehsu ir bijis un wehl jo dauds ir. Winsch bij falihjis, us nuhjau atspeedees. Wina mati nebij kahrtibā. Wina waigi nebij no afrahim maigati; wina azis wehl mirdseja asaras. Winsch bij kluß; winsch zeeta dauds, dauds sawa firdi. Wina tika nelaile rahdita. Winsch to eraudfis, krita tai wifju, kluhystija sawa behrna waidnau, karstas asaras raudadams un fauldam:

„Man mihla Annina! — Mans weenigs behrns! — Ak Deewa, waj tahdas behdas esmu pelnijis no Tewim? Kapebz Tu man wairak siti, ka waru panesi? Wai, zik dauds Tu efi zeetis! To redsu, un ari redsu, ka Tu efi no ta funga apschehlot. Es peedodu Tew Tawu pahrfatischanos. Ak, mans behrns! Kaut Tu wehl dshwotu! Es nelaimigs zilweks! Wifju man zaur Tewim ir postihts! Man wairs nepatihs dshwot! Deewa, apschehlojies!“ Winsch raudaja ruhtas asaras par sawu behrnu, par sawu mihlo Annina. Wifju, kas to redseja, bij aissgrahbi firdi. Neweena nebij, kas asaras neflauzija. Wifji noschelioja firmo tehu un gressa sobus pret fleykawu.

Zetortā deenā kahds ismanigs un uszichts polizis nesa to jumu, ka fleykawam pehdas useetas; tik esot wajadfiga prahliga sanemfchana. Sleykawa nedrihlsot eeprekhch no tam neka finah, jo winsch esot ismanigs negantneeks. Winsch esot Rihkleijas grafsa Nulina dehls. Rihkleijas no Roshuleijas bij 10 juhdies taklu us seemekem. Polizisti nu dewahs us Rihkleiju. Ari krodsineekam, fleykawas kutscheerim, nomirejas tehwam, Laubim un ziteem leezineekeem bij ja brauz lihds. Tika nosprees, grafsa pilz til tad dotees eelschā, kad jau tumja ir un fleykawa mahjā, jo zitadi winsch war aissahgt. Rahdam polizistam pilsfargs bij leels pasibstams. Pee ta nospreeda papeefchus dotees un issinah, kad grafsa dehls pahrnahja no reisofchanas mahjās.

Rihkleijas grafsa Nulina weenigais dehls bij pahrnahjis mahjās no ilgas reisofchanas; — diwi gadi winsch bij bijis us reisofchanu. Wifji Nulina pawalstneeki brishijahs, ka jaunais grafs tā kluſu pahrnahjis, ka naw dewis eeprekhch finu. Pahrnahfchana bij notilus nakti. Kad jaunais grafs bij isdufejees, tad fanahja grafs deenderi un Rihkleijeschi laudis, jaunajam grafsam, jaunajam Rihkleijas fungam un waldineekam, dauds laimes wehleht. Wifji issazija lihdszeetib, ka grafsam ir bijis dauds greuhribi jazeft, jo reisofchana naw weegla leeta. Jaunais grafs ari bij dauds zeeti, jo winsch bij tapis pawifam zitads. Wina istureschanas bij kluſa un bailiga. No waiga winsch bij bahlis, it tā leelu slimibū buhtu pahreets. Wina firdi bij nemeers; winsch newareja nekur preeku atraſt. It wina tehwā brihijahs, redsedams sawu dehli tā pahrehtufchōs. Winsch atwehleja dehlem isrihlot balles un jakti, ko schis ari tuhlit darija. Wejazam grafsam us ballehm un jakti prahls nenefahs, kaut gan winsch ari tahdeem preekeem nebij pretim. Dehlem tehwā usazinachana loti patika. Jau otrā deenā Rihkleijas pilz fabrauzo dauds weesu no wifju apkahrties. Par deenu fungi isgahja us jakti un par nakti treeza pilz ar ballechchanos. Bakards fabrauzo dauds apkahrtjo muischneku zeemahthes un meitas us danzofchanu. Dascha mahte gribaja sawu meitau Rihkleijas jaunajam grafsam nowehleht par feewinu, un dascha skafitule meta sawas aqzinas us jauno grafsu. Bij preeziga dshwe, kahdu ween pafaules behrni war wehletees. Dsehra, ehda, danzoja, trumpaja, tehrseja, sinjeja un dshwoja preefchis un kahribas. Elle zitadi newar eet, tā tut gahja. Jaunais grafs eemihlejahs kahda skafitule, un dris bij faderinati, — jo kas grafsam war drihleht dot kuritti. Waj winsch ihsti eemihlejahs, tas nebij tizams. Winsch tā gribaja sawu firdi teefataju kluſinah. Winsch dsehra dauds un traikoja

bes mehra. Bezaïs grafs bølles sahlës nemas negahja. Winsch dñshwoja weens pats otrå galà un nedśirdeja un neredseja fawa dehla trakoschanos.

Kad Roschuleijas polizeja nonahza Nihtleijä, tad jau bij sebs wakars. Tilsts bij uswilkts un pils wahrti aistaisti. Neweens newareja pils eetapt, kà ween zaur pilssarga eelaishanu. Polizistam, kam pilssargs bij draugs, bij usdotis eelfchå eet un isdariht, kà wisi teek eelaisti. Kad schis pilssargam atklahja, kamdehl atnahkuschi, tad pilssargs ne par ko negribeja atwehleht eelfchå eet. Winsch fazija: „Man peenahkahs fawa funga godu aissargaht, jo esmu wina pawalstneeks un us tam swahrejis.“ Winsch gahja pee wezä grafsa un tam to leetu atklahja. Bezaïs grafs gan tika ar tahdu sian pahrsteigts, bet ap-tekrees winsch fazija:

„Lai wini wisi eenahk preeksch-istabä! Teefas kungs lai eenahk pee manim.“

Wisi eegahja preeksch-istabä, un teefas kungs pee grafsa eegahjä, atrada wina meerigi fehsham. Slepławibas notikums tapa no teefas funga grafsam fkaidri fazijts, kà ari pehdu dñshschana us wina dehlu. Grafs brihscham bij bahlä, brihscham atkal farkans, bet to-mehr bij meerigs. Winsch lika dehlu atfault. Jaunais grafs, preeksch tehwa papreelschu un tad preeksch teefas funga paßlanijees, fazija: „Ko Juhs, teht, no manim gribajht?“

„Lewi apzeetinaht.“

„Kamdehl?“

„To Tu tuhlt dñrdesi no schi funga. Luhgtu, isslauschineet manu dehlu!“

Teefas kungs präfija: „Zil ilgi ir, kamehr Juhs no reisochanas eheet mahjä?“

„Kamdehl Jums tas jasjin?“

„Sawadas buhshanas dehl.“

„Buh jau pagahjuschas kahdas feschas deenas.“

„Tad Juhs fkaidri ne-atminatees fazijt?“

„Es jau faziju, kà feschas deenas.“

„Kur Juhs beidsot bijaht?“

„Spahnijä! No turenes esmu taisni pahnahjä.“

„Zil ilgi bijaht us reisochana?“

„Wairak kà diwi gadi.“

„Waj Juhs zaur Schweiziju nenahzaht mahjä?“

„Né!“

„Waj Juhs scho wafar' nebijaht Esarleijä?“

„Tahdu wahrdi dñrdu pimo reis!“

„Kà Juhs pahnahzaht? Braukshus — ar pasti firgeem, jeb zitadi?“

Brihscham gahju kahjäm, brihscham brauju. Ari mahjä pahnahju kahjäm. Bet es Jums waizaju: Kahda noluhka dehl Juhs man tahdas leetas präfeet, ko man newajag Jums fazijt? Waj tad es kahdu grehku esmu darijä?“

„Waj Juhs kahdu jaunumu eheet darijusch, to wehl newaru teift. Bet pee Jums teek dñftas kahda noseeguma pehdas.“

„Tad gan buhshu kahdu nositi?“

„Nosituschi gan nebuhsheet neweena, bet weena dahma ir nogisteta Roschuleijas weesnjä no kahda jauna funga.“

Jaunais grafs to dñrdedams palika bahlä, bet drihs atkal winsch fanehmäh. Wina tehwä to zeeti usluhkoja. Tad jaunais grafs fazija: „Waj Juhs mani, teht, atfausaht, lai es dñrshu, kur kahds galu dabujä, jeb ir tapis nogalinahts?“

„Dehls, teefas lungi stahw apaksch semes waldischanas likumeem; ko wineem patweli dariht, tas wineem jadara.“

„Waj Jums pahr manim ir peerahdchanas?“

„Ir gan.“ teefas kungs fazija. „Bet papreelschu gribajht Juhs paschus joutaht.“

„Esmu Jums wisu teizis, kaut gan man neka newajadseja teift. Nu eheet til labi, dseneet pehdas un jautajeet, kam gribajht, bet ne man.“ Winsch gribajht aiseet, bet tehwä fazija, lai wehl paleek. Teefas kungs ee-aizinaja frogeri un Laubi no Roschuleijas. Tos redsedams, jaunais grafs ne buht nepalika zitads. Teefas kungs fazija:

„Waj Juhs tos fungus pañhstie?“

„Tahdu Juhs wareet wisu pañauli sawahkt.“ Nu tika leezinekeem präflets, waj wini war fazijt, kà tas ir tas pats kungs, kà to seewetti nogistejä? Krogeris fazija:

„No auguma un waiga newaru teift, bet balsi ir ta pati.“ Laubis teiza: „Ihsteni newaru apleezinaht, bet tahds pats leekahs buht.“ To jaunais grafs dñrdedams, pilnä rihlë smehjähs un fazija: „Waj Jums ir dauds tahdu leezineeku? Juhs apsuhseschu par mana goda laupischanan! Nekawejeet mani ar sawahm mulkibahm! Ja Jums wehl tahdi leezineeku, lai nahk mani redseht, so es esmu deewegan smuls?“

Biti Roschuleijas leezineeki tåpat issazija, kà frogeris, — jo ihsto waigu slepkawam neweens nebij dabujä redseht. Jaunais grafs dauds schkendejahs un nizinaschanas wahrdus runaja. Tad tika ee-aizinajts tas wezitis, — Pukuleijas mahjitäjs. Winsch eenahza atspeedes us nuhjäu. Wina rokä trihjeja. Mati wina zaur tahm behdahm bij tapuschi tik balti, kà fneegs. Winsch, jauno grafs eeraudjä, fazija: „Tas ir mana behrna slepkawa! Manas laimes laupitajä! Negante zilwës!“ Aßaras wina fahka aumakahm riteht. Winsch schehli raudadams runaja tahlas: „Ko esmu Tew kauna darijä, tad Tu tik breefmigi wareji manu laimi ispostiht? Mans mihlaïs

behns! Mana dahrgä mana! Tew bij jabeidsahs zaur tahda wintneeka roku! Deewä, es man schehligs. Behrns man ir nogalinahts, feewa man zaur tahm behdahm beidsahs, es weens esmu palizis, — nem, nonahwè ari mani! Ko wairds lihds man dñshwot?“

Teefas kungs waizaja slepkawam: „Ko Juhs atbildeet us schi firmgalwoja wahrdeem?“

Slepıkawa, käs wezitum ne-usdrifftsteja azis skatitees, galwu us semi noduhris, stahweja. — Slepıkawa, käs ar fewi zihniyahs un redseja, kà wina launais, breefmigais darbs ir atlahts, — Slepıkawa, kà firds-apfina mojja, kam wehl nomirejas wahrdi beedeja: „es peewilta, Tu negantais“, — Slepıkawa wehl gribajht preeskch paaules taisns israhdi-tees; wifus spéhkus fanehmä, wehl runaja stomiadamees: „Ko lai ahr—ahrprahrtigeem faku — atbildu?“

Girmajam tehwan to dñrdot, it kà lauwam, kam behrni teek laupiti, duhshcha radahs, un winsch bahrgi slepkawam usfauza:

„Tu, welns! Kà wari mani ahrprahrtigu fault? Waj Tu wehl gribajht leegtees, kà Tu manu behrnu nonahwejis? Wifa Esarleijä Tewi paschit! Gimteem leezineeku ir, käs to war peerahdih! Bet Deewä lai Tew to peedod wina foda deenä!“

Bezaïs grafs, käs wifus laiku sehdeja ne wahrdia nerunadams un nekustedamees, un fawu dehlu zeeti apfliadams, fazija: „Teesham, foda deenä lai tas Tehws winam to peedod! Es esmu nu tahds pat nelaimigs tehwä, kà Juhs.“ Winsch luhds, lai lauj wina fawu dehlu pahrlauschinah, — ee-eet otrå kambari. Winsch eegahja. Ko winsch fawam dehlam präfja un ko dehls tehwan atbildeja, to ne-wareja ihsti dñrdeht. Pebz kahda laika bij dñrdams:

Metees zelös! — Luhds Deewu! — Skaiti swéheto luhschhanu! — Schahweenä norihbeja. Kad teefas kungs ar teem ziteem blakus kambari eeskrehja, tad redseja grafsa dehlu pee semes guksam un ar nahwi zihnamees. Bezaïs grafs gribajht iset ahrä, bet schlaka wina nogahsa gar semi un abi ar dehlu reisä atstahja scho paauli. Us galda bij shmita: „Rozeet wifus blakam, weends kapöö, — Slepıkawu, nogisteto un wina mahti! At manim dareet, kà gribajht! Es nelaimigs tehwä!“

Tä beidsahs Roschuleijas grafs Nulina familija. — Weesi, zaur schahweenu istrauzeti un isdñrdu schi Nulina nelaimi, isschlihabs us wifahm puñehm, — mahjäis aissbraudami. Kà grafs bij shmejäis, tä tika padarihts: Winsch, wina dehls, Annika un Anninas mahte tika weenä deenä weenä kapä paglabati. Kas wairak bij noskumis un ruhltakas schehlabu asaras raudaja, tas bij Pukuleijas mahjitäjs Norhaks. Negribu aprakstiht, kà wina tschetri tapa us kapa kalmu pa-waditi. Mana firds aif schehluma to ne-atkauj. Mihlaïs laftahts, to wari pats gan domaht, kà tur noteek un ir, kur tä noteek un ir, kà tur bij. —

Beidsot wehl Tew pastahstischi ko par grafsa Nulina dñshwes gahjumu; bet ne wifus gari, itin ihst, jo zil sinu, til teifschu.

Nulinam pirmä laulibä peedsim dehls. Schi tapa zeeti audfnahts. Zaur tam dehlam usleahwa postu, — winsch tapa ahrprahrtigs un drihs beidsahs. Mahte aif firdchsteem ari drihs kapu fasneedia. Nulins apprejea otru feewu. No tahs winam peedsim meitina, bet drihs nomira un wezakeem atstahja behdas. Schi laulibä feschi gadi nodshwojuscheem. Deewä dewa atkal weenu behriniau, mums paschiamo jauno grafsu. Tamdehl kà pirmais dehls Nulinam zaur zeetu audfnahts drihs beidsahs, scho dehlu nu audfnahts pebz mahtes prähta. Wina bij brihw dariht, kà ween gribajht. Skolas winsch neweena newareja zaureet, bet tapa no wifahm islehgits. Neweens wina fawam nekahdu launu wahrdi nefazija, kur wehl rihsites wajadseja. Tä jaunais grafs isauga laifki un — palika galä par slepkawu. Wehl ta laime bij, kà wina mahte sen dujeja sem salahm welenohm. Negribam no Nulineem neko wairak finaht.

Bet mehs, kam Deewä ir lizis wehl us scho semi miht, no schi stahsia waram mahjitäjs:

1) kà mums behrem nebuhs leelu walu laut, bet tos audfnaht eeskch deewaluhgschanas un deewabihjschanas.

2) Mums nebuhs palautees dauds us few pascheem, bet lai muhsu palouschanahs ir us Deewu.

3) Ja Deewä muhs peemekle ar bahrgu frustu, tad lai labraht nododamees wina rokä, lihds ar Ibjabu runadami: „Deewä dewa, Deewä nehma, Wina wahrdi lai ir flawehts!“

.Balsi pati sawas zilpäsi.

22. Julijä, muhsu Augstahs Schehligahs Keisarenes wahrdia deenä, kà „Latv. Awises“ jau sinots, Bauskas zeen, aprinka lungä, barons v. Drachenfels, bij fa-aizinajis wifus Bauskas aprinka pagastu wezakos un pagasta teisu preekschehdetajus Bauskas klubas sahlä. Pebz pabeigtas sapulzes pagastu amata wihri islehgida pa pilsehtu, schi pulzinsch, tur pulzinsch; ziti farunajahs par scho, ziti par to. Daschi pahrrunaja to „Wairak pagastu wezakos is Tukuma aprinka“ parakstito rakstu „Balsi“ № 28., un noschelioja, kà dascheem Tukuma aprinka pagastu wezakeem tahds raksts ir pabahsts, jo pagastu wezakee, kas tadschus ir prähta wihri, newarehs gribajht fawu waru tä islehgida, kà nemas nepaspehj, kad ari wehl otr'lik dauds buhtu kopä fadewuschees. Mehs gribajht finaht, kà minetee „pagastu wezakee“ islehgida.

tahs sawu waru pret scho awisi! Ta war redseht, ka ir jo waijadfiga leeta, kad Augsta Waldischana teem stingri jo stingri eerahdha winu waras robeschās. Kur war leelaka un atflahtala mūsinafchana buht, ka, kad saka: „Mehs luhdsam wifus pagastu wezakos, lai lihds ar mums isleetā tagad dahwinato waru pret scho awisi?” Bauskas zeen. aprinka kungs scheijenes aprinka pagastu wezakeem it nefahdu waru nedewa pret kaut fahdu laikrakstu, un ka Tukuma aprinka pagastu wezakeem buhtu tahda wara dota, naw ti-zams. Bet ja nu tas buhtu, tad dsirdesim, ka tee to wineem doto waru isleetahs pret „Balſi”, kas usnehmusi rakstu is „Baltijas Wehstnescha”, kur tihſchā prahā top stahstihts, ka us pagastu wezakeem runatee Keisara wahrdi nesihmejotees us Baltijas gubernahm. Bauskas aprinka pagastu delegats pee svehtahs kronefchanas fazija us ziteem fapulzejuscheem pagastu amata wihereem, kad bija us pagastu wezakeem runatus Keisara wahrdus islasijis: „To Keisars mums fazija, un mehs svehti apnachmamees, pebz teem wahrdeem dariht, mahjās pahnahkuschī wifeem peekodinah, lai netiz aplamahm walodahm par jaunu semes pahrdalischanu un paplaſchinaſchanu.” Un awise „Balſs” saka № 28., „tas ir pareiſi, ka „Baltijas Wehstnesis” domā, ka Kreewu awise „Lauzeneeku Wehstnesis” nesihmē Keisarisko wahrdus us Baltijas gubernahm”. Waj Jums, zeen. „Wairak pagastu wezakeem is Tukuma aprinka” nu naw ja-isleetā Juhsu „tagad dahwinata wara” pret „Balſi” un „Baltijas Wehstnesi”? Ja gribet sawu amatu fel-migi kopt, tad ne-isleetajeet wis paſchi sawu waru pret „Balſi” un „Baltijas Wehstnesi” — jo Jums tahs truhfst —, bet luhdseet augsta h̄s teefas, lai minetahm awisehm aisleeds, tahdus neekus laudis islaist. Waj laudis Jums tizehs, ja teem teikfeet, lai netiz aplamahm walodahm par semes pahrdalischanu un paplaſchinaſchanu, kad tee turpreti „Balſi” un „Baltijas Wehstnesi” laſihs: tas nesihmejahs us Baltijas gubernahm! Teem „Wairak pagastu wezakeem is Tukuma aprinka” mehs waram to padomu dot, lai ar wairak apdomu wisu awischu rakstus laſa, tad jo drihs nomanihs, kuri laikraksti wairak osch pebz ſwiluma. Gribam wehl fahdu wahrdi pee ſchihls leetas peclift klaht. „Balſs” un „Baltijas Wehstnesis” saka, ka Keisarisko wahrdi zehloni ne-efot mēklejami Latweeschu un Igaunu tau-tisko zenteenu pastahwēchanā. Kamdeht minetee laikraksti to peemin, naw isprotams; tee tadſchu ne-eedroſchinasees Latweescheeem uſbahst tahdus tautiskus zenteenus, kas nefakricht kopā ar muhſu Schehligā Semes-tehwa wahrdeem!? Dauds no Latweescheeem jau fahk ſpreest, ka „tur waijagot kam buht”, ka minetahs awises weenumeht grosahs un gorahs ap teem wahrdeem. Kur tik warot pee ziteem laikraksteem peekertees, tur tos tuhdat tulkojot pebz ſawas patikſchanas. Kas fin, waj tur nepeepildahs tee wahrdi: „kas wainigs, tas baſilgs”. Mehs gribetu ſināt, kapebz „Balſi” un „Baltijas Wehstnescham” nepatihk, ka muhſu mihtots Keisars ari us mums tos wahrdus ir runajis? Waj minetahm awisehm p. p. naw pa prahtam, ka „iſkatra ih-paſchums ir apdroſchinahs”? Tamdeht nost ar tahdeem neekeem, ka Keisara wahrdi nesihmejotees us Baltijas gubernahm. Mehs pee ſcheem wahrdeem turefimees zeeti jo zeeti, ſinadami, ka tas, ko Muhſu Kungs un Keisars no ſchelastibas us mums runajis, mums wifadā wihsē ir no ſeelas ſvehtibas, un kas teem pretoſees, tos turefim ne ween par dſimtenes, bet ari par wiſas walſis eenaidneekeem, jo tee, kas laudihm grib eemelst, ka Keisara wahrdi nesihmejotees us Baltijas gubernahm, laikam wehlahs, waj ari warbuht ſlepeni tā strahdā, lai Baltijas gubernās wiſas notiku, ko Muhſu Kungs un Keisars Sawds ne-aismirstamds wahrdods us pagastu wezakeem ir bahrgi noteefajis. — Ta tad „Balſs” ir ſapinuſees pati ſawās zilpās, un daschs ſapratigis Latweeschu teutas dehls ir pilnigi no tam pahrlerezinahs, ka ſchihls zilpas drihsā laikā tik ſawilkas jo zeeti kopā.

Par Kuronijas jubilejas svinefchau.

Kā zeen. laftaji jau sin, bij 8. Septemberi Tehrpatas Kursem-
neeku studentu fabeedribai Kuronijsai winas 75-gadu pastahweschanas
swehiki jeb jubileja. Leelisksahs preefschrihkoschanas eewehrojot, wa-
reja domaht, ka jubileja buhs jo leeliska. Un tà ari teefcham bija.
6. un 7. Septemberi Kuronijsas filisteri, tas ir tahdi fungi, kas stu-
deerejot pee Kuronijsas peedereja, pulzejahs Tehrpata no malu malahm;
pawisam bij fabraukuschi lahdi 130 filisteri. Leelakà dala no teem
bij sinams is Kursemes; bet daschi bij nahkuschi pat is tahlahm
Eelsch-Kreewijas gubernahm, lai waretu lihdsi swincht to ilgi gaidito
Kuronijsas goda deenu. — Tur redseja profesorūs, mahzitajus, ad-

wokatus, dakterus, wirskolotajus, teefas fungus, apteeku sinascha-
nas magisterus un zitus eewehrojamus wihrus; tur staigaja roku rokā
un apkampuschees no muhscha nastahm salihkuschi firmgalwjí ar ja-
nekleem, kas preezigi un zeribas pilni skatahs nahkamibā eelchā; tur
daschi atkal satikahs, kas ilgus, ilgus gadus nebij redsejuschees; tur
daschadu tautu dehli dñshwoja meerā un weenprahtibā kopā. Teescham-
tahs deenas no 8. lihds 10. Septemberim bij preefch simteem, bij
preefch Tehrpatas, bij preefch Baltijas gubernahm un muhsu pla-
schahs tehwu semes sawā suā loti swarigas deenas. — Swehkti
fahkahs pa datai jau 7. Septemberera wakarā, kad damslugis atnaha-
no Pskowas — Tehrratā. Krasta malā, kur damslugis apstahjahs,
bij sapulzejuschees fungi un dahmas un studenti no wifahm Tehrpatas
studentu sabeeedribahm jeb korporazijahm. Stalti pliwinajahs Kuro-
nijas karogi, sagaididami tos 30 Kuronijas filisterus, kas bij kugi.
Kad kugis bij tuwojees krasta malai, tad no kuga atskaneja dseesma,
kurā Tehrpatu apsweizinaja spehzigahm balsīhm; ta pati dseesma ari
atskaneja no krasta malas, tā ka malā stahwoschee un brauzeji kugi
weenojahs tai pasihstamā dseesmā: „lai dñshwo augsti Tehrpata“. —
Tad nahza apsweizinaschanahs; wegi un jauni, sen schirktee apkam-
pahs, daschi pat preeka asaras noslauzija satikdamees. Tad weesi
un Kuronijas studenti sapulzejahs Kuronijas fa-eeshanas jeb konwenta
forteli, kur valika lihds pulksten diwpadsmiteem, kopā tehrsedami un
preezadamiees.

8. Septembris bij ta ihstā svehtku deena. No rihta pulksten desmitdōs fanahza us konwantu wiſi tee Kuronijas lozekti, kas to brihdi bij Tehrpata. Tur stahweja ussprauſts lepnais Kuronijas karogs, ko Kursemes dahmas un jaunawas bij fagahdajuschas — par weenoſchanahs ſihmi Kursemes tagadejai un nahlamai pa-audsei. Pehz tam Seraphima kgs, oberhoſteefas adwołats Jelgavā, konwentam nodewa kahdus 14 tublīt. rublus, ko Kuronijas filiſteri bij dewuschi, lai ſchi nauda nahktu par labu Kursemes kreetnajeem dehleem, kas fa- was Tehrpatas uniwersitetes ſinaschanas gribehs paplaſchinah, zitas semes apmekledami. Tad Tehrpatas Kuronijas studentu tagadejais wezakais nolasija kahdu rafku par Kuronijas pawaditeem gadeem. — Nu nahza warens brihdis, kas daschu grahbtin aifgrahba: Durwis atwehrabs un eenahza eekſchā pa trim studenteem no tagad Tehrpata pastahwoſchahm studentu ſabeedribahm jeb korporazijahm, pehz ſcho korporaziju wezuma. Papreefchu nahza Estonijas weetneeki, tad Liwonijas, tad Rigenſis, tad Akademikas, tad Neo-Baltikas un bei- dſot, kā tāhs jaunakahs, — Lettonijas weetneeki. Wiſi aſtonpadſmit bij ſlaiki, ſololſchni jaunekli. No latras korporazijas weens tureja runu, apsweizinaja ſawu wezalo mahſu Kuroniju un tai paſneeda ſawu svehtku dahanu. Wiſi ſefchi bij kreetni un weifli runataji, kas jau- kōs wahrdōs iſſazija ſawu augſteeenibu pret Kuroniju. Pehz iſkatras runas weens students no Kuronijas puſes atbildeja runatajam, un beidſot tee ſapulzejuſches 300 lungi uſſauza „Augſtas laimes”, — Augſtas laimes Estonijai, Liwonijai, Rigenſis, Akademikai, Neo- Baltikai un Lettonijai. — Pehz tam eenahza 3 weetneeki no Poleem, kas ſhim brihſham ſtudeerē Tehrpata, un apsweizinaja Kuroniju, kā ſawu wezo un zeenito draudſeni. Beidſot wehl weens lungi apswei- zinaja gawilneezi Kuroniju to Nīhgas studentu ſabeedribas wahrdā, kas eedſhwo tagad Jelgavā. Ar miheem weeſeem un zitu studentu ſabeedribu weetneekiem glahſites ſaſkandinajuschi, Kuronijas studenti un filiſteri uſſahka ſawu svehtku gahjeenu zaur pilſehtu.

(Turpmal heigumß.)

İsfakidrofchana.

Pateizamees O. fungam par wina teizamo, muhsu wahjibu laip-nigi apklahdamo Sunakstes draudses skolas svehtku aprakstischanu Latweeschu Awischu 35. nummurrā. Ir mehs ar winu weenā garā sakam: „Lai Deews dod, ka kristiga mihlestiba starp kungeem un laudihm plauktu un augtu!“ Un tahdā sinā O. kungs scho isskaidrojumu pateesibai par godu gan neaems par ūaunu, proti ka ne tikai Wahrenbrakas leelskungs, barons v. Behr, jebſchu gan ne wis masu dalibu nehmis, bet wiſi ſchini draudse dſhwodamee leelskungi, ka ari ziti rentes fungi un tas weetigais mahzitajs ir valihdſejuschi pee to ſinamo goda dahwantinu apgahdaschanas preeksch muhsu skolas behineem. Taifniba jaſaka, ka tee fungi ſtipri valihdſejuschi, un ka bes ſchihſ pa-likhdſibas laikam ari nebuhtum warejuschi tos svehtkus iſrihſot.

Latv. Uz. redaktors: J. Weide.

No *zensures* anwehlehts. Jelgawā, 20. September 1883.

21. Septemberi (3. Oktoberi) 1883.

Basmizas un skolas finas.

Weens kungs, weena kristiba, weena tigiba.

Nahditajš: 12. fwehtdeenas pehz Wasaras-fwehtku atfwehtes Ewangelijums. Sina. Nahds wahrdi behruu audsinatajeem. Dīshves ihkums. Pee kapa.

12. fwehtd. pehz Wasaras-fwehtku atfwehtes Ewangelijums.

(Mark. 7, 31.—37.)

No Tihrus un Sihdanes robeschahm, kur muhsu Kungs Kanaäneeschu seewas meitu bij dseedinajis, winsch nahza widū starp to desmits pilfehtu robeschahm pee Galilejas juhrs. Tee pee wina atweda weenu kurlu un mehmu, winu luhgdam, tam roku uslilt un to glahbt. Bet kad nu schis, kurlis buhdams, newareja dsirdeht, tad Jesus wina newar dseedinah, ka zitus wahjus un slimus, runadams us wineem sawus wisspehzigus wahrdus, bet zaur sihmehm. Tapehz winsch to kurlo nem no teem laudihm sawruhp pee malas, lai tas saprot, ka zits neweens winu nesphej glahbt, ka Jesus ween; tad winsch leek sawus pirkstus wina ausis un aiskar wina mehli, lai saprot, ka ta waina winam ir ausis un mehlē; beidsot winsch skatahs us debefihm, lai tas kurlais gaida to glahbfchanu zaur Jesu no debefihm, no kurenas nahk wisa laba dahwana, un nopuschahs, lai tas nomana, ka Jesus par wina luhds to, kas ir debefis un grib klausht muhsu luhgshan. Ta to kurlmehmo fataisjis un wina prahdu zilajis us debefihm, Jesus war runah to wahrdi: epata, t. i. atweree! Un schis wahrdi ar to sprehku, kas wina klah, atwer ta kurla ausis, ka tahs ar dsirdeht, un atraifa wina mehles saiti, ka tas ar runah pareisi, proti ar zilwegigu walodu, un ekā mehmee, ar nefaprotamu balfi. Bet to kurlmehmo dseedinajis, Jesus teem laudihm aisleedsa, i neweenam to nefaka; jo wina laiks wehl nebij nehzis, kurā winam bij japharahda sawa godiba wiem laudihm. Bet jo winsch aisleedsa, jo tee fluinaja, nesphehdam par to nerunah, ko tee bij redsejuschi un dsirdejuschi, jo winu firdis bij par dauds fagrabhtas no tahs brihnuma sihmes, un mitei bij jaruna no firds pilnibas. Tee brihnijahs loti par to un fazija: winsch wifas leetas ir labi darijis;

winsch kurlus dara dsirdoschus un mehmus runajoschus!

Tam kurlmehmojam wisi zilwei ir lihdsigi. Mehs, no meesas peedsumuschi, meesigi buhdami, neko nefaprotam no garigahm leetahm, ko Deewa wahrdi mums mahja: muhsu gara ausis ir aiskrituschas, ta ka mehs neko nesphejam fadsirdeht jeb sapraest no Deewa wahrdeem; un ari muhsu mehle ir faistita, ta ka nesphejam pareisi runah, t. i. Deewu luhgt, teikt un flaweht un wina wahrdus fludinaht, ka peeklahjahs. Bet tas Deewa dehls, kas nahzis no debefihm, tos wahjus dseedinah un tos grehzi-neekus taifnot, muhs nehmis no laudihm sawruhp pee malas, zaur fwehtu kristibu usnehmis sawdraudse un eestahdijis sawai meesai par lozekleem; zaur sawu Garu, ko winsch mums dewis, winsch muhsu prahdu un firdi ir zilajis us debefihm, un muhs modinajis un skubinajis, zaur gara nopohtahm un ilgoschanos gaidiht sawu pestischanu, kamehr Jesus wisspehzigais wahrdi to „epata“ war eefault muhsu firdis, un tizibā ausis atwerahs un mehles saite top swabada, un mehs Deewa wahrdus, kas muhs fwehtus dara, ar atwehtahm gara ausihm waran fadsirdeht un sapraest, un ar sawu muti runah pareisi, Deewu luhgdam un teikdam. Un wisi, kas to reds un dsird noteekam, to newar flehpt, bet jo wairak teem aisleeds, jo wairak tee fludina un brihnidamees faka: winsch wifas leetas labi darijis; winsch kurlus dara dsirdoschus un mehmus runajoschus! Ta darija tee pirmee mahzekti, kad Juhdu wirsneeki tos schausdami un zectumā mesdami gribeja peespeest, lai neruna us neweenu zilweku eeksch schi wahrdi; bet tee atbildeja: spreeschat paschi, waj tas Deewa preefchā ir taifni, jums wairak klausht, nekā Deewam? jo mehs newaram palikt neru-najuschi no ta, ko esam redsejuschi un dsirdejuschi. Un kad zaur apustulu fludinaschanu tas Ewangelijums bij isplatihts pee teem paganeem un ta draudse augtin auga, tad ari daschi pasaules waldineekti ar sobenu un uguni grikeja to Ewangelijumu apspeest. Bet par weli: jo schis padoms un darbs bij no

Deewa, un tapehz zilweki to newareja isnihzinaht; jo wairak teem aisleedsa, jo wairak tee fludinaja, un tam Ewangelijsumam bij jateek pahri par augsteem kalneem un d'stahm juhrahm un ne-apstaigajameem tuksnescheem lihds pat pasaules galam, un wisi, to redsedami un dsrededami, loti brihnijahs, fazidami: winsch wifas leetas ir labi darijis; winsch kurlus dara dsirdoschus un mehmus runajoschus!

Schinî gadâ Lutera-Ewangelijsma draudse wifas pasaules malâs taifahs pazelt sawu balsi un flaweht sawa Kunga godibu, kas winu isglahbis no tumfisbas waras un winai dewis dsirdoschus aufis un runajoschu mehli, jo Lutera draudse ar leelu ga-wilefchanu schai gadâ fwinchs to deenu, kurâ preefsch 400 gadeem peedsimis tas leelais tizibas wihrs Mahrtinsch Luters, tas Deewa wihrs, zaur ko Deews to Ewangelijsma fwezi, kas zaur zilweku mahneem bij nolikta apalkh puhra, atkal klijumâ wedis un zehlis us lukturi un augstu kalnu, lai spihd gaischi wifâ pasaule, ka wisi, kas issalkuschi pehz taifnibas, to atkal wareja dsirdeht ar dsirdoschahm aufishm un pee ihstenas, skaidras tizibas tilt, kas spehj fwehtu dariht, un ar atraisitumehli sawa Deewa schehlastibu un brihnuma darbus war pasludinah, pareisi runadami un winu teikdami un flavedami. Un ar wisu to drauds, kas pehz Lutera fauzahs un pehz wina mahzibas turahs pee ta skaidra Ewangelijsma, ari Lutera draudse muhsu walsti un muhsu tehwa semitê taifahs un mostahs us fwehtku fwinischanu ar augstu preeku un gawilefchanu. Jo Mahrtinsch Luters, tas Deewa wihrs, ko Deews apdahwinajis ar fwehtu spehku, nepeeder Wahzee-scheem ween, bet wifahm tautahm, kas Mahrtina Lutera pehdâs staiga; winu geendâ ka sawu garigu tehnu wifa Lutera draudse, lai buhtu fakrabju sees waj no Wahzeescheem, waj no Latweescheem un Igauueem, waj no Sweedreem un Dahneem, waj no Pinneem un Poleem, waj Ciropâ waj Afrijâ, waj Amerikâ waj Afrikâ, waj Australijâ; waj buhtu ar baltu waj ar melnu, ar farkanu waj ar d'seltainu un bruhnu ahdu. Wifem ir atdots tas skaidrais Ewangelijs; tas ir Lutera darbs un nopolns, ka ikkatriai tautai winas paschus walodâ tas Ewangelijs; teek fludinahs un tee sakramenti skaidri walaki, ka teem ir paschu walodâ sawas dseefmu grahmatas ar tahm jaufahm dseefmahm, tas masais kat-kismus ar sawu skaidru, weentefigu behrnu mahzib; tas ir Lutera darbs un nopolns, ka tautas-skolas eezeltas wifem behrneem, no semas, tik pat ka

no augstas kahrtas, un nu wisi, masi un leeli, tee' waditi us pateeefbas un gaifmas zeleem, eelsch wi-seem tikumeem un isglihtibas, Deewam pa godam un zilwekeem par fwehtibu. Bet ne ar fwineschchanu ween Lutera draudse scho deenu grib pawadiht, bet ari tai deenai peeminefchanas stabu zeldama us zil-schu-ziltihm, lai ari muhsu behrnu-behrni nomana, ka tee tehwi scho deenu ir peeminefscihi. Ar aug-stako atwheleschanu muhsu drauds muhsu walsi un semê krahs kapitalu, ko pehz Lutera tehwa wahrdano faulks par „Lutera eestahdi“, lai no tahm intre-fehm war pasneegt valihgu tahm draudschm, kas garigu truhkumu zeesch, un tam Ewangelijsumam un tai Lutera mahzibai ir atklahti zeli, un wifas weetâs, fur Lutera draudse ronahs, aufis teek atwhehtas un mehles atraisitas tam skaidram Ewangelijsumam. Lai tad ari muhsu drauds wisi lozekti nellausa teem skaugeem, kas winus grib skubinahf us fihstib, bet atwer firdis un rokas pee ta mihlestibas darba, ka tas buhtu ka fwehtiba un nelâ fihstiba (2. Kor. 9, 5.), un ari muhsu behrnu-behrni waretu redseht, ka muhsu mihlestiba ir ihstena bijusi, un wisi schihs muhsu labdarifchanas deht flawetu ta Kunga wahrdi, fazidami: winsch wifas leetas ir labi darijis; winsch kurlus dara dsirdoschus un mehmus runajoschus!

S i n a.

Pehterbûgâ 1882./83. gadâ bij 128 pilhetas elementar-skolas ar 5910 skoleneem (3759 pu-feneem un 2151 meiteni). Lai gan schi skolas gada fahkumâ wehl atklahtja 28 skolas, tomehr 1007 behrus waijadseja atraidiht. — Pehz poljejas sinahm Pehterbûgâ atronahs 13 tuhft. 824 behrni, 7 lihds 12 gadu wezumâ. — kas neprot nedf lasht, nedf rakfsh, ta ka wismasalaais 240 skolas wehl waijadfigas.

Rahds wahrds behrnu audsinatajeem.

Behrhus audsinot un mahzot, loti wehrâ janem mihlestiba un taifniba. Ko winu jaunâs, mihlestâs firdis fehjam, tas drihs aug un auglojahs, ka dabujam ir paschi sawa darba petnu. Un laba fehka isdod labus auglus. Bet bahrgi un netaisni ar behrneem apeedamees, drihs peedfhwosim, ka winu firdis ustiziba, labprahktiga paklausiba un god'dewiba sustin issudihs. Jo masak fargamees no niknahm

dusmahm, no netaisnas rahschanas jeb lutinashanas un zitahm apgrehzibahm, jo drihsak behrnu firds pret mums paliks aufstas un zeetas, un winu azis un luhypas jo deenas skaidraf leezinahs, ka muhs newarot ne mihsot, ne zeenicht, nedj ari mums ustizeh un paklaufiht.

Daschlahrt ir jabrihnahs,zik ahtri un smalki pat mass behrns samana, kur wezakeem ir wihlees, jeb kur tee pahrsteigfchees, un ka behrns wezakeem to sin atgahdinaht. Bet redsams ari, zik taisnigs prahs behrnam, ka tas pahrsteigfchanos, kas azumirkli usnahk un pahreet, lai gan behrnu netaisni apgruhtinatu, tomehr nekad ta neteesa, ka pastahwigu firds kaunumu jeb netiklumu, kam wezaki tihfham nolautos.

Behrns naw nedishwa leeta, ar ko tu newaretu dariht, ka tew patihk, bet Kristus lozelkis, Deewa behrns un debefs mantineeks, kam ta pati zeriba un muhschiga godiba gaidama, ka Tew pascham. Tad nu Deewa deht, kas fawu Garu muhsu behrneem dewis, ar prahtu un godu tos lai kopjam. Tahdi wezaki, kas no behrna tikai peklau dser, ween laiziga labuma deht to zeeni — ka fawu kustoni, jeb darba rihku, tee pret behrna nemirstamu dwehfeli un wina raditaju gruhti apgrehkojahs.

Schis grehks, Deewam schehl, daudskahrt wehl rodahs mahjas, kur tee, kam behrninus ar wifur gara modribu un uszichtibu bij kopt un audsinaht, kuhtriba nolaishahs un par behrna muhschigo labfahschhanu mas behdà. Ka algadschi daschi strahdà, tikai tads stundas un deenas skaitidami, par ko fawu mafku dabon.

Behrneem ne ween scho to buhs eerahdiht un eemahziht, bet wifur winu fird' un prahtu us taisnu zekl greest. Launu nebuhs bes aprahschanas garam laist; jo drihs tas zekahs leelumâ un nomahz wifur labu, ko Deews behrna firdi lizis. Nedarb, weenreis un otreis bes pahrmahzifchanas palaists, paleek par netikumu jeb palaidnibu, kas behrnam prahtu aptumfcho un wina finamo firdi apfpeesch.

Pahrleeku afa strahpe ir kaitiga. Kas dusmas un bahrdshibâ uskriht, lamadams un fisdams, gruhstidams, — tas behrnu nedara labaku, bet niknaku, un pee wina dwehfeles gruhti apgrehkojahs. Behrns, ta nizinahts, sawâ firdi apzeetinahs un pehzak ne ar waru naw lokams. Aklas dusmas skabargas deht, ko behrna azi eerauga, tam wifur azi grib israut. Nederiga leeta ir ari ta aklâ mihlestiba, kas pee behrna wifur par labu nem, ja tas tikai prot pee-

glauditees un islozitees. Tahds behrns ar laiku paleek wilitgs lischkis un mehlnesis, kas labraht zitus pel un aprunâ. Un pagaidi ween, tads mihsstahs rozinas tew pascham fawu brihdi parahdihs afus nagus.

Jasargahs, behrnu allasch usklausift, kad tas par ziteem peenees fuhsibas un pelschanas; jo ta winsch drihs paleek par wiltneku. Weenu behrnu mihtaku turot par otru, abus famaita. Luteklis paleek lahrs, kuhrs, ne-ustizigs, neklausigs; pelnurufschkis papreelksh warbuht behdigs un balsigs, pehz ruhks, zeetsfurdigs, rupjsch, pretigs, nebehdecks. Romanidams, ka nekad pa prahtam newar isdariht, tahds pelnurufschkis pehz tihfhai pretibai un wiseem launeem gareem nododahs.

Behrneem fawus wezakus un waldineekus buhs bihtees. Bes bihjafchanas behrns gudribu un labus tikumus newar ne eedabuht, ne pasargaht. Tomehr ar bihjafchanos jeb bailibu ween nepeeteek; ta taifa par wehrgu un dara tikai firds mozib. Tadeht zilwela daba baidishanai preti karo, un, spehkâ peeadsis, daschs wifur bailibu ka faraustitas lehdes atmet. Bet kad lihds ar bihjafchanos pateizigs prahs un mihlestiba behrna firdi nahk — par wifur labumu, ko no wezakeem fanehmis un muhscham newar atmahaht, — tad zekahs godbihjafchana, kas behrnu fukubina, wezakus nemitezotees un lihds kapa malai godaht un zeenicht.

Pee behrnu audsinafchanas wehrâ janem ari ustiziba, un proti trijada: ustiziba us Deewu, us zilwekeem un us fewi paschu.

Pasch-ustiziba behrna firdi modinama, lai usne-mahs pee laika dariht, kas darams, un zeest, kas zeefchams; lai neschaubahs un nekawejahs ar leeku baitofchanos, kad darbs jeb zelsch preekschâ.

Kam ustizibas us fewi naw, tam naw nekas eespehjams un nekas isdarams; winsch neteek no weetas, jeb flihd pehz pirmâ foka atkal atpaka; kars tahdu war pahrspeht un pee malas bihdiht, jo wianam truhkf droschibas, preti stahweht un zihnitees. Nelaimigs tahds zilwels, kam pasch-ustizibas newaid!

Sinams, ka ari pasch-ustizibai faws mehrs jatur, lai nepaleek par pahrdroschibu un pahrgalwibu. Kas few par dauds ustizahs un fawu eespehschhanu augstaki fwer, neka nahkahs, tam daschlahrt usfahltais darbs paliks stahwot, un pats tikai launu un skahdi mantos. Darbs, kas paleek pusdarihts, ir nedarb. Gatawâ buhdinâ labaki dsihwot, neka pusgatawâ pilî. Weenam weenigam amatam, ko

gruntigi ismahzahs un strahdā, ir selta pamats jeb dibens, bet kam dewini amati, tam defmitais — bads. Tadeht behrnus mahzot, allasch wehrā jatur: ne wiś ar reisu mahzitees daudī gabalu pahr-pahrim, bet labak mas gabalu flaidri un gruntigi. Tad behrnam augs spehks un zihtiba, un jo deenas wairak winam warehs ustizeht. Bet waijaga ari no-prast, zik winam ustizams.

Kad behrnu mahzot, pa mas wina spehkam ustiz, tad drihs tas radinajahs weeglinahm, pakuhtri, tifai ar pußspehku strahdaht. Kad turpreti tam wahjam spehkam pahrdauds usleek, tad-noteek, — kā pee sirga daschlahrt redsams, ja wesums wifai fmags, ka winsch ne buht wairs newelk, nedf ari mehgina wilkt. Tā behrns, ar ne-eespehjameem darbeem ap-krauts, wifui preezigu zensibu saudē un pehz wairs neneeka few ne-ustiz.

Koti waijadsga ari ustiziba us zilwekeem, un tadeht wezakeem ruhpigi jagahdā, lai behrns wispir-mak wineem ustizetu. Ko grib mahziht, to pascham buhs mahzeht. Drihs behrns nomana, waj wina skolotajs ir ta darba pratejs, jeb nē. Kur ar skaidribu un prahtha pastahwibū behrnu wada, tur tas labprahrt ustizahs un paleek ari tanī leetā saprahtigs un pastahwigs.

Zilweka behrns naw engelis, naw bes truhkuma un grehkeem. Bet daschi wezaki ari tai sinā pahr-skatahs, ka behrna masahs nerahtnibas usluhko kā nesin kahdu grehku, un behrnu tamdeht pahral zeeti strahpē. Tas behrnu padara ne-ustizigu, bailigu un ruhktu; winsch aisslehdī sawu firdi un wifa mihlestiba is tahs issuhd. Ne-ustiziba pustaunumu padara par pilnu launumu, — pat labu par nelabu un neeku par leelu leetu. Ne-ustiziba dsen no netaifnibas us netaifnibu. Kas zaur tumschu brilli skatahs, tam ari wiss leekahs buht tumschs, melns un negants, un kad behrnu tura par neleeti un laundari, tad behrns ar laiku ari launs un neleetigs paleek, bes zeribas labotees un taisnā zelā tilt. Kad behrnu ar mihlestibu un taisnibu koxsim un audsinafim, tad behrns nahks mums allasch preti ar atwehrtu firdi un ar preezigham azihm.

Sahlums un beigums tam swehtam darbam, ko behrnus mahzot un audsinot strahdajam, allasch ir un paleek tas, ka behrni jau agri mahzahs: „Deewu pahr wifahm leetahm bihtees, mihsot un us to ze-reht“. Schis ir tas pirmais un augstakais bauflis,

un tas awots, kas niums un muhsu behrneem wifadu labumu isdod scheit laizigā fadfishwē un tur muhschigōs debeschki gōs preckōs.

A.

Dishwes ihfums.

Pukes feed un salo
Rihta agrumā,
Bet kad faule karsta, —
Sawihst faufumā.

Muhsu dishwe aistek
It kā wafara;
Kapa malā fateek, —
Draugu pawada.

Mihlibu kas sehjis,
Mihlestibu plaus;
Kaut ar' af'ras lehjis,
Tomehr Deews to klaus.

Drauga kapa malā
Af'ras daudseem birst;
Leekot semes alā,
Zeriba teem irst!

Behrū dseefmas dseedot,
Schehli raugahs tee,
Kā nu dufeht aiseet
Muhsu mihsajee! —

Bet tur augschā atkal
Wifus fatifsim, —
Muhscham neschkirsimees,
Kopā palifsim! Semsaritis.

Pee kapa.

1.

Tew, tumschais, wehsais semes flehpi,
It dahrgu sehklu ustizam;
Tik ilgi to eelsch fewis flehpi,
Lihds kamehr patiks Muhschigam

2.

No nahwes meega wifus modiht, —
Pee debess preeka svehtigos,
Bet launos, besdeewigos fodicht; —
Winsch katram sawu algu dos.

Semsaritis.